КПСС XXIII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 20 (3248). | Шанба, 29 январь 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ КОРПУС

Пойтахтимиздаги 3-қурилиш трестининг бинокор ва монтажчилари КПСС XXIII съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар. Қўли гул бинокорлар ва монтажчилар куни кеча Тошкент уйсозлик комбинатида йирик ишлаб чиқариш корпусини қуриб тугатдилар. Бу корпус йилига 148 минг кубометр йиғма темир бетон маҳсулотлари ишлаб чиқариш қувватига эга.

М. СУЛТОНОВ.

МЕҲНАТ ЗАРБДОРЛАРИ

У профессионал техника билим юртини тамомлаб заводга ишга келганида эндигина 17 баҳорни кўрган эди. Кекса ишчилар Мансур Саидмамбетов ва Сожали Сетияев ўспирин йигитчани ўз бағриларига олишди. Умар устозлар қўлида билим юртида олган илмини амалда синайбошлади.

Мана, ўшандан бери орадан 12 йил ўтди. Ўтган йиллар Умар учун камолот мактаби бўлди. Бугун фақат қуювчигина эмас, формовкачи ва пайвандловчи. Ҳозир у сменага бошлиқ. Кўпгина шогирдлари бор. Биринчи шогирди Николай Беломожин ўз устози билан елкама-елка туриб пайвандчилар бригадасига бошчилик қилаяпти.

Умар Турғунбоев бошлиқ смена аъзолари катта курашга отланган. Улар коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни эгаллашга бел боғлаганлар. Шунинг учун ҳам ишга ва турмушга коммунистик муносабатда бўлишяпти. Смена топшириқларини ортиғи билан адо этиб, партиямиз XXIII съездига ўз муносиб совғаларини ҳозирламоқдалар.

Смена аъзолари яқинда барчани янги ташаббус сари бошладилар. Улар прицеплар рамасини пайвандлашда бракка ҳеч йўл қўймаймиз, деб чиқдилар. Бракнинг бартараф этилиши билан эса, кўплаб металл тежаб қолиниши мумкин. Хожибоев, Шоабдуллаев, Юсуфхўжаев каби ишбилармон пайвандчилар ҳозир дастлабки ютуқларни қўлга киритишяпти.

Э. ЮНУСОВ,
«Ташавтомаш» заводи.

ЎРТА ЧИРЧИҚНИНГ 150 МЕХАНИЗАТОР ҚИЗИ

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ЁҚИЛҒИ

ОҲАНГАРОН, (ЎзТАГ). Оҳангарондаги 9-шахтанинг кончилари бу йил пландан ташқари ёқилғи ортилган дастлабки эшелон жўнатдилар. Жўра Бойманов бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси съезд олди меҳнат вахтасида энг яхши натижаларга эришди. Бригада январь бошидан буён қўшимча суратда 500 тонна кўмир қазиб чиқарди.

— Кейинги кунларда, — деди шахта план бўлимининг бошлиғи П. М. Озолин, — кончилар 3600 тоннага етказиб кўмир қазиб чиқармоқдалар. Бу эса графикда кўзда тутилганидан қарийб 200 тонна кўпдир. Меҳнат унумдорлиги жиҳатидан коллектив мамлакатдаги энг яхши ўн шахта қаторида мустаҳкам ўрин олиб турибди. Биз ҳар бир ишчи ҳисобига ойига ўрта ҳисобда 76,5 тонна кўмир қазиб чиқармоқдамиз. Бу — етти йилликнинг биринчи йили кўрсаткичларидан бир ярим баравар зиёддир.

Илгари давлатдан йилига камида 1 миллион сўм дотация олиб келган шахта энди рентабель ишлаётир.

ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи коллективи тежамкорлик учун катта юриш бошлади. Ремонтчилар Москва ва Ленинград саноат корхоналари коллективларининг ташаббусига қўшилиб, бу йил 430 тонна қора ва рангли металл, 530 минг киловатт-соат электр энергияси, кўплаб тахта, бўёқ ва бошқа хил материалларни тежаб қолиш учун курашмоқдалар.

Шу кунларда корхона цехларида кўплаб янгиликлар жорий этиляпти. Х. Қосимов, А. Исроилов, Д. Бойко ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари металл ва материалларни тежашга қаратилган дастлабки тадбирларни амалга ошириб яхши натижаларни қўлга киритдилар.

В. МОИСЕЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА

ЯХШИ ТАШАББУС

Уртачирчиқликлар яхши ташаббус бошлашди. Районда хотин-қизлардан механик-ҳайдовчилар курси очилди.

Область партия комитетининг бюроси Урта Чирчиқ район партия комитети ва район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг хотин-қизлардан 150 механик-ҳайдовчи ва тракторчи тайёрлаш юзасидан белгилаган тадбирини маъқуллади. Район партия комитетлари, район қишлоқ хўжалиги бошқармалари ва профессионал техника таълими бўйича область жамоатчилик советига Ўрта чирчиқликлар ташаббуси асосида шу йилнинг биринчи кварталида илғор колхоз ва совхозлар базасида ёшлардан пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари ва тракторчилар тайёрлашни ташкил қилиш тавсия этилди. Район партия комитетларига мактабларнинг партия ташкилотлари билан биргаликда мактабни битирувчилар, айниқса қизлар ўртасида тегишли тушунтириш ишлари олиб бориш вазифаси топширилди.

Область партия комитетининг бюроси область қишлоқ хўжалиги бошқармаси [ўртоқ Ли], область совхозлар тресті [ўртоқ Сотиболдиев], иқтисослаштирилган совхозлар тресті [ўртоқ Олимжонов], «Узсельхозтехника» область бирлашмаси [ўртоқ Землянский], область матлубот жамияти [ўртоқ Расулев], область комсомол комитети [ўртоқ Тошхўжаев], область маданият бошқармаси [ўртоқ Пидаев], район партия комитетлари ва район қишлоқ хўжалиги бошқармалари зиммасига пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларини ва тракторчиларини тайёрлаш ҳамда ўқитиш билан боғлиқ бўлган ҳамма масалаларни ҳал этиш вазифасини юклади.

Тошкент областининг барча профессионал техника билим юртларида хотин-қизлардан механик-ҳайдовчилар ва тракторчилар тайёрлайдиган курсларни ташкил этиш юзасидан тегишли тадбирлар белгиланди.

* * *

Ўртачирчиқликларнинг турсунойчи механизаторлар тайёрлаш юзасидан бошлаган ажойиб ташаббуслари кишини беҳад қувонтиради. Район пахтакорлари дала ишларини, айниқса йиғим-теримни комплекс механизациялаштириш йўлида йил сайин катта ишларни амалга оширмоқдалар. Бу ташаббус ана шу ишларнинг биридир. 150 механик-ҳайдовчи олти ойлик махсус курсни битириб чиққач районнинг дала гвардиячилари сафига қўшилиб, бу йил Ўрта Чирчиқнинг катта «оқ олтин» хирмонига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади.

Ҳозир райондаги Ленин номли колхозда ташкил этилган механизаторлар курсида ўқиш-ўқитиш ишлари қизитиб юборилган. Турсунойчи хотин-қизларга техник таълим беришга районнинг тажрибали механизатор-звено бошлиқлари, инженер-мутахассислар жалб этилган. Механизаторлардан Ойдин Ризаева, Роза Жўраева, Муқаддас Мунавварова, Назира Ҳайдарова сингари ўртоқлар ҳам ўз дугоналарига практик маслаҳатлар беришяпти, ҳам ўз малакаларини оширишяпти.

Суратларда: (чапдан) 1. Механизаторлар курсининг группа бошлиқларидан Назира Ҳайдарова ва Муқаддас Мунавварова ўртоқлар. 2. Турсунойчи қизлардан бир группаси ХТ-1,2 пахта териш машинасининг қисмлари билан танишмоқда.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

АНТИИМПЕРИАЛИСТИК КУРАШДАГИ МУҲИМ БОСҚИЧ

Гаванадаги конференцияда қатнашган совет делегациясининг бошлиғи ўртоқ Ш. РАШИДОВ билан суҳбат

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Рашидов бошчилигида Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари бирдамлигининг Биринчи конференцияси ишида қатнашган совет делегацияси яқинда Гаванадан Ватанига қайтиб келди. Ўртоқ Ш. Рашидов «Правда» мухбири билан суҳбатда конференциянинг иши ва унинг якунлари тўғрисида ўз таассуротларини гапириб берди. Ёзиб олинган ана шу суҳбатни қуйида эълон қилаётирмиз.

* * *

Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари бирдамлигининг Биринчи конференцияси бўлиб ўтган Гаванадан яқинда қайтиб келдик. Уч қитъанинг 82 мамлакатидан келган 512 делегат, шунингдек Европанинг социалистик мамлакатлари ва халқаро демократик ташкилотлар юборган 100 дан кўпроқ кузатувчилар империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши, сиёсий ва иқтисодий суверенитетни мустаҳкамлаш учун, тинчлик ва социал тараққиёт учун биргаликда кураш олиб боришнинг актуал масалаларини қарийб ярим ой атрофлича муҳокама қилдилар.

Конференция миллий озодлик курашига ёрдам кўрсатиш йўллари ва воситаларига, халқларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқларига, миллий суверенитетни мустаҳкамлашга, империалистик агрессияни даф қилиш йўлидаги курашнинг ва ёш миллий давлатларнинг ишларига аралашишга қарши курашнинг конкрет формаларига тааллуқли жуда кўп проблемаларни кўриб чиқди. Жаҳон прогрессив кучларининг Вьетнам халқи томонидан Америка агрессиясига қарши олиб борилаётган кураш билан бирдамлигини мустаҳкамлашга тааллуқли масалаларни муҳокама қилиш конференция ишида катта ўрин олди. Озодликка эришган мамлакатларнинг иқтисодий, социал ва маданий тараққиёти масалаларини муҳокама қилишга ҳам анча эътибор берилди.

Шу халқаро форумнинг турли сиёсий маслакдаги ва диний эътиқодлардаги қатнашчилари озодлик ҳаракатининг бош душмани бўлган империализмни қатъий равишда қораладилар. Африка, Осиё ва Латин Америкаси халқлари антиимпериалистик курашининг манфаатлари барча демократик кучларни жипслаштиришни қатъий талаб қилмоқда, — конференцияда сўзга чиққан делегатларнинг ялпи фикри мана шу. Бирлашган Араб Республикасининг делегати Холид Моҳиддин конференцияда тўпланганлар кўпчилигининг фикрини ифодалаб, бундай деди: «Ҳималай тоғлари ҳам, Атлантика океани ҳам халқларнинг бирдамлигига ғов бўла олмайди. Бирдамлик қитъалар бўйлаб қадам ташлаб бормоқда. Империализмга қарши тинчлик ва мустақиллик учун, ёппасига қуролсизланиш ва тараққиёт учун кураша берамиз».

Совет делегацияси уч қитъа форумининг ишида актив қатнашди. У, кун тартибидаги энг муҳим масалаларни муҳокама қилишга ва ишлаб чиқишга, Гавана конференциясининг ҳужжатларини тайёрлашга конструктив ҳисса қўшди.

Бизнинг делегациямиз ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган халқларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида қатъият ва изчиллик билан иш олиб бораётган, АҚШ империализми бошчилигидаги империализмнинг мустамлакачилик урушлари олиб боришда, ўзга мамлакатларнинг территорияларида ҳарбий базалар вужудга келтиришда, ҳарбий-сиёсий блоклар тузишда, ривожланаётган давлатларга қарши фитналар уюштиришда ва шу каби ишларда ўзини кўрсатаётган агрессив сиёсатини фош қилаётган Совет Иттифоқи жамоатчилиги ва халқларининг вакили бўлиб, Гавана конференциясида қатнашди.

Совет Иттифоқи ялпи тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун изчил курашиб келмоқда, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ва уларнинг бир-бирларининг ишларига аралашмаслигидан иборат ленинча принципларга асосланмоқда. Айни вақтда шу нарса равшан кўриниб турибдики, мазлум халқлар билан уларни эзиб ётган золимлар ўртасида ҳеч қандай тинч-тотув яшаш бўлмайди ва бўлиши мумкин эмас. Совет Иттифоқи халқлари озодлик ва миллий мустақиллик учун курашаётган халқларга ҳамиша ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиб келдилар ва кўрсата берадилар. Тинчлик учун кураш мустамлакачиликка қарши, империалистик агрессияга қарши, халқларнинг озодлигига ва давлатларнинг суверенитетига дахл қилишга қарши кураш билан чамбарчас боғланган.

Империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашаётган халқлар совет халқи ҳамиша шу халқлар томонида бўлиб келганлигига ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолишига амин бўлишлари мумкин, деб Совет Иттифоқи делегатлари Гавана конференциясида яна бир марта айтдилар.

Совет халқи АҚШнинг Вьетнам халқига қарши агрессиясини қатъиян қоралаш ва Вьетнам халқининг қаҳрамонона кураши билан ўзининг бирдам эканлигини айтиш билангина кифояланиб қолмай, шу билан бирга, Вьетнам халқига ҳар томонлама ёрдам ва мадад ҳам бериб турибди. Совет ҳукумати Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг 1965 йил 22 мартдаги баёнотида баён қилган позициясини ҳамда Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг 1965 йил 8 апрелда эълон қилган 4 моддадан иборат позициясини қатъий равишда қўллаб-қувватлаётганлигини совет делегацияси конференцияда яна бир марта айтиб ўтди.

(Давоми иккинчи бетда)

ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИ И. ГАНДИНИНГ А. Н. КОСИГИНГА МАКТУБИ

Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси Т. Н. Кауль 27 январда СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигин ҳузурига келиб, унга Ҳиндистон бош министри Индира Гандининг мактубини топширди. Совет ҳукумати бошлиғининг 1966 йил 19 январдаги мактубига жавобан ёзилган шу мактубда бундай дейилади:

«Илиқ табрикномангиз учун, менга ва ҳинд халқига яхши истаклар билдирганлигингиз ҳамда отамга ва марҳум бош министр Шастри жанобларига нисбатан изҳор қилган самимий ҳис-туйғуларингиз учун сизга ташаккур айтаман. Ҳиндистон ҳукумати ва халқи ҳам Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқига нисбатан энг чуқур ва доимий қизғин дўстлик ҳислари билан тўлиб тошган. Бизларнинг дўстлигимиз биргаликда тинчликка интилишимизга, халқларнинг тинч-тотув яшашига интилишимизга ва мустамлакачиларга қарши курашни қўллаб-қувватлашимизга асосланган дўстликдир.

Отамнинг Ҳиндистон халқи қабул қилган ва қўллаб-қувватлаган, ўз ҳаёти учун қўлланма қилиб олган принциплари мана шу, мен ҳам мана шу мақсадларга эришмоқ учун меҳнат қила бераман.

Тарихий Тошкент Декларациясини қабул қилиш билан тамомланган кенгашни чақиришда Совет Иттифоқи кўрсатган ташаббусга ҳамма юксак баҳо берди. Мана шу буюк тинчлик ҳужжатининг ҳарфини ва руҳини амалга оширишга интилаверамиз.

Ҳар иккала мамлакатимиз ўртасидаги дўстлик ва актив ҳамкорлик тинчлик таянчи бўлиб хизмат қилади. Мен ҳам буни мустаҳкамламоқ учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўраверaман.

Мустақилликка эришганимиздан бери актив иш олиб бормоқдамиз, ресурсларимизни планли ривожлантириш йўли билан халқимизнинг иқтисодий ва социал жиҳатдан тараққий этишига кўмаклашмоқдамиз. Шу мақсадда сизнинг ҳукуматингиздан олинган улкан ёрдам учун ғоят миннатдормиз. Ҳар иккала мамлакатимиз ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини янада мустаҳкамламоқ учун мен муттасил куч ва ғайрат сарфлайвераман.

Пировардида, жаноб раис, Тошкент аҳолиси Шастри жанобларини охирги йўлга узатиб қўйишда самимий қайғурганлиги учун чин кўнгилдан миннатдорчилик ва ташаккур изҳор этишимга ижозат бергайсиз».

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ХЕЛЬСИНКИГА КЕЛДИ

Финляндия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат В. В. Гришин (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари А. С. Беляков, КПСС Ленинград шаҳар Куйбишев район комитетининг биринчи секретари Т. И. Ждановалардан иборат КПСС делегацияси Финляндия Коммунистик партияси XIV съездининг ишида қатнашмоқ учун 28 январда самолётда Хельсинкига жўнаб кетди. (ТАСС).

* * *

ХЕЛЬСИНКИ, 28 январь. (ТАСС). Эртага Финляндия Коммунистик партиясининг XIV съезди очилади. КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат В. В. Гришин (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари А. С. Беляков, КПСС Ленинград шаҳар Куйбишев район комитетининг биринчи секретари Т. И. Ждановалардан иборат КПСС делегацияси съезд ишида қатнашмоқ учун бу ерга келди.

Хельсинки аэродромида Совет делегациясини Финляндия Компартиясининг раиси А. Аалтонен билан бош секретарь В. Песси бошчилигида Финляндия Компартиясининг раҳбарлари кутиб олишди.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚДАГИ машъал «Политотдел» колхозининг посёлкасини «Политотдел шаҳри» деб бежиз аташмайди. Бу ердаги маданий-маиший бинолар, турар-жойлар, хиёбонлар шаҳардагидан сира қолишмайди. Колхоз меҳнаткашлари экинлар ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулдорлигини йил сайин ошириб, хўжаликнинг бойлигига бойлик қўшганлари сайин посёлка беқиёс даражада ободонлашмоқда, кўркам ва ҳашаматли бинолар қад кўтармоқда, ҳовли тўйлари кўпаймоқда. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш фаровонлигини янада ошириш тўғрисида катта ғамхўрликлар қилаяпти. Яқинда колхозчиларга бир қанча янги уй-жойлар қуриб берилди. Мана бу суратда ана шу уй-жойларни кўриб турибсиз.

А. Абалян фотоси.

АНТИИМПЕРИАЛИСТИК КУРАШДАГИ МУҲИМ БОСҚИЧ

(Боши биринчи бетда)

Конференция Вьетнамга бағишланган махсус резолюция қабул қилди. Шу резолюцияда АҚШнинг Вьетнамдаги ва Шарқи-Жанубий Осиёдаги урушни кенгайтиришга қаратилган агрессив ҳаракатлари қатъиян қораланди ҳамда норозилик намойишлари, митинглари ўтказиш, Жанубий Вьетнамга ҳарбий юкларни ва Америка қўшинларини олиб келаётган кемаларни бойкот қилиш, Вьетнам халқига ҳар хил ёрдам кўрсатиш ва шу каби йўллар орқали Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳаракатини активлаштириш кераклиги уқтириб ўтилди. Вьетнам халқининг Америка империализмига қарши олиб бораётган курашига мадад бериш билан шуғулланувчи уч қитъа комитети тузилди.

Латин Америкаси, Осиё ва Африка мамлакатларининг кўпчилигида эски мустамлакачилик режимлари тугатилган ҳозирги вақтда, мустамлакачилар озодликка эришган халқларни асоратга солишнинг янги формаларини қўлланмоқдалар. Эски мустамлакачилик ўрнини янги мустамлакачилик эгалламоқда. Янги мустамлакачилик ҳозирги вақтда озодликка эришган мамлакатлар учун катта хавф бўлиб қолган ва актив иш олиб бораётган кучдир. Унинг мақсади — озодликка эришган халқларни «кўринмайдиган», аммо, аввалгисидан ҳам оғирроқ бўлган занжирга боғлаб қўйиб, шу тариқа уларни иқтисодий ва сиёсий асоратда янги методлар билан сақлаб туришдан иборат.

Совет Иттифоқи империалистик давлатларининг асосий кучлари йўлида ғов бўлиб турибди ва шу тариқа барча халқларнинг озодлик, мустақил ривожланиш ва социал тараққиёт учун кураш олиб бориш шароитини анча енгиллаштирмоқда. Шу билан бирга, совет кишилари Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларидаги илғор кучларнинг кўп ўн йиллар давомида бериб келаётган революцион мададини юксак даражада қадрлайдилар.

Совет Иттифоқи билан Осиё, Африка ва Латин Америкасининг бошқа мамлакатлари ўртасида фаолиятнинг турли соҳаларини — сиёсий, иқтисодий, илмий, маданий соҳаларни ўз ичига олган ҳамкорлик ва ҳамжиҳатликнинг жуда кўп хилма-хил формалари ва воситалари вужудга келганлигини конференция қатнашчиларига гапириб бердик. СССР ривожланаётган мамлакатларда 600 дан кўпроқ халқ хўжалик корхоналари қуриб берди ёки қурмоқда, 100 га яқин ўқув юртлари қуриб берди ва қурмоқда, бошқа мамлакатлардан келган бирнеча ўн минг мутахассис бизнинг мамлакатимизда ўқиб, илм олди. Собиқ мустамлакалар ва ярим мустамлакаларни озод қилиш ва миллий тикланишига совет халқининг қўшган ҳиссаси жуда катта. Конференциянинг кўпгина делегатлари бу хусусда миннатдорчилик билан гапирдилар. Вьетнам, Нигерия, Саудия Арабистони ва бошқа бир қанча мамлакатларнинг вакиллари ўз нутқларида Совет Иттифоқининг миллий озодлик ҳаракатига катта ёрдам кўрсатаётганлигини уқтириб ўтдилар.

Уч қитъадаги озодлик ҳаракатларини бир-бирига яқинлаштириш эски ва янги мустамлакачиликнинг ҳамма формалари ва кўринишларига қарши, халқларнинг социал, иқтисодий ва маданий тараққиёти учун муваффақиятли кураш олиб боришга реал негиз яратиб беради, деган фикр конференцияда қабул қилинган резолюцияларда очиқ-ойдин ифодаланди. Империализмнинг, аввало, АҚШ империализмининг агрессивлиги кучайиб бораётган вазиятда уч қитъа халқларининг куч ва ғайратларини бирлаштириш зарурлиги конференциянинг асосий ҳужжатида — Бош декларацияда уқтириб ўтилди. Шу асосий ҳужжатда халқлар ўзлари зарур деб топган йўл билан, шу жумладан қуролли кураш йўли билан ҳам ўз озодликларига эришишга ҳақли эканликлари уқтириб ўтилди.

Конференция Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларини иқтисодий жиҳатдан озод қилиш зарур, деб эълон қилди. Гаванадаги учрашувда қабул қилинган ҳужжатларда шу нарса уқтириб ўтилдики, чинакам озодликка эришмоқ учун империалистик зулм ва эксплуатациянинг барча таянчларини емириб ташлаш, чуқур социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш ва эркин одамлар жамиятини қуриш учун моддий-техника базасини вужудга келтириш зарур. Бунга ривожланаётган мамлакатларнинг ички ресурсларидан энг кўп даражада фойдаланиш, уларнинг бир-бирлари билан ва социалистик мамлакатлар билан яқиндан иқтисодий ҳамкорлик қилишлари орқали эришиш мумкин.

Сиёсий мустақиллик қўлга киритилганлиги империалистлар эгаллаб олган иқтисодий позицияларни ўз-ўзидан, автоматик равишда тугатиши мумкин эмас. Янги мустамлакачилар мана шу позициялардан фойдаланиб ҳамда собиқ мустамлакалар ва ярим мустамлакаларнинг экономикасига суқилиб киришни кучайтириб, Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларининг социал-иқтисодий ривожланишини шу мамлакатлар халқларининг манфаатларига эмас, балки империалистик монополияларнинг манфаатларига мос келадиган йўлга солиб юборишга зўр бериб интилмоқдалар.

Мутлақо равшандирки, бундай шароитда фақат сиёсий ҳамкорликнигина эмас, шу билан бирга, иқтисодий ҳамкорликни ҳам кенгайтириш, империализмга ва янги мустамлакачиликка қарши биргаликда олиб борилаётган курашда уч қитъа мамлакатларининг бир-бирлари билан тажриба айирбошлашлари ва ўзларининг куч-ғайратларини координация қилишлари масаласи ғоят зарур масала бўлиб турибди. Чет эл хусусий капиталларига, энг муҳим хом ашё ва озиқ-овқат товарларини сотиш шартларига, таможня ва валюта-молиявий масалаларга нисбатан муштарак сиёсат ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш иқтисодий мустақилликка тезроқ эришишга ёрдам беради.

Конференцияда қабул қилинган яна бир резолюцияда айтиладики, тинч-тотув яшаш принципи турли социал ва сиёсий системалардаги давлатлар ўртасидаги муносабатларга жорий қилинади. Тинч-тотув яшаш, дейилади мазкур резолюцияда, айрим мамлакатлар ичидаги социал синфлар ўртасидаги, эксплуатация қилинувчилар билан эксплуататорлар ўртасидаги, шунингдек қул қилиб олинган халқлар билан уларни эзувчилар ўртасидаги муносабатларга жорий қилинмайди. Мазкур резолюцияда қайд қилиб ўтилганидек, тинч-тотув яшаш халқларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилашлари принципларига, катта ва кичик барча давлатларнинг суверенитетига қаттиқ риоя қилишни тақозо қилади.

Бизнинг фикримизча, Гаванадаги конференция империализмга қарши курашни кенгайтириш ва чуқурлаштириш йўлида олға томон катта қадам қўйди. Халқларнинг бирдамлик ҳаракати эндиликда тағин ҳам кенгроқ негизда ривожлана беради. Лекин конференциянинг аҳамияти бу билан чекланмайди. Гаванадаги учрашув мана шу ҳаракатда янги, сифат жиҳатдан тағин ҳам юқори босқич бўлди. Конференциянинг ҳужжатларида ҳозирги замондаги уч асосий революцион оқимнинг бирлиги ва бир-бирига боғланганлиги тўғрисидаги муҳим фикр уқтириб ўтилди, миллий озодлик ҳаракати социалистик мамлакатлар, халқаро ишчилар синфи ва демократик ташкилотлар билан жуда чамбарчас ҳамкорлик қилиши зарурлиги эътироф этилди.

Конференцияда совет делегацияси унинг минбаридан беҳуда мунозаралар учун фойдаланишга ва конференцияни низо ҳамда келишмовчиликлар маконига айлантириб юборишга уринганларга кескин равишда қарши чиқди. Делегациямиз ўзининг асосий эътиборини империализмга қарши кучларни бирлаштиришга ҳар томонлама ёрдам беришга, империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши ялпи курашни тағин ҳам кенг қулоч ёйдиришга қаратди. Совет делегациясининг конференциядаги позицияси: «Конференциядаги минбар бирлик минбари бўлиши лозим» деган шиорда ифодаланди.

Конференциянинг бориши ва унда қабул қилинган қарорларнинг мазмуни конференция қатнашчиларининг кўпчилиги конференция минбаридан антиимпериалистик кучлар орасини бузиш ва бир-биридан ажратиш эмас, балки шу кучларни жипслаштириш мақсадида фойдаланишга интилганликларини ҳам кўрсатиб турибди.

Турли мамлакатлардаги ҳаракатнинг ривожланиши турли даражада бўлганлиги, ҳозирги замондаги вазиятнинг хилма-хиллиги ва мураккаблиги сабабли рўй берган объектив характердаги қийинчиликларни конференциядаги баъзи қатнашчиларнинг хатти-ҳаракатлари, сохта революцион шиорлар билан ниқобланиб, халқларнинг бирдамлик ҳаракатини парчалашга уринганликлари натижасида туғилган субъектив қийинчиликлар бирмунча кучайтириб юборди. Қийинчиликларга қарамай, конференция муваффақиятли тамомланди. Бу ишда эса, аввало, кубалик дўстларнинг хизмати катта бўлди, чунки улар мана шу халқаро форумни тайёрлаш ва ўтказиш учун катта иш қилдилар.

Конференцияда уч қитъа халқлари — Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг бирдамлик ташкилотини тузишга қарор қилинди. Бу бирдамлик ташкилотининг ижроия секретариати вақтинча Гаванада туради. Уч қитъанинг иккинчи конференциясини 1968 йилда Қоҳирада ўтказишга қарор қилинди.

Кубалик дўстларнинг яхши кутиб олганликларига ва меҳмондўстликларига чексиз миннатдор бўлиб, уч қитъа халқларининг форуми империализм, эски ва янги мустамлакачиликнинг ёвуз кучларига қарши халқларнинг биргаликда олиб бораётган курашида муҳим босқич бўлиб қолишига қатъий ишонч билан Гаванадан қайтиб келдик.

(«ПРАВДА» 28 январь.)

ИЖОДКОРЛАР

Ҳар бир корхонанинг ўз жонкуярлари бўлади. Улар ҳамиша бирор нарсани орзу қилиб юрадилар. Йўқ, улар хом хаёл кишилар эмас, балки яратувчи, ихтиро қилувчи, доим изланувчи ижодкорлардир.

«Ташкенткабель» заводида уч юздан ортиқ ана шундай жонкуяр рационализатор ва ихтирочи бўлса, улардан юздан ортиғи коммунистлардир. Завод партия комитети, цехлардаги бошланғич партия ташкилотлари ижодкорларга қулай шароит яратиб бериш учун ҳеч нарсани аяшмайди. Ихтирочиларнинг таклиф ва мулоҳазалари қоғозда қолиб кетмаслиги, уларни ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиб, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашадилар.

Корхонада ўтган етти йиллик мобайнида ишлаб чиқаришга жорий қилинган ихтироларнинг сони мингдан ошиб кетди. Улардан келган иқтисодий фойда эса йилига қарийб бир миллион сўмни ташкил қилади.

Куч ва контроль кабеллар цехида поток линиялар дастлаб ишга туширилган маҳалда уларнинг тезлиги жуда кам эди. Агарда агрегатнинг тезлиги оширилса, симларнинг изоляция қобиғи юлиниб кетаверди. Мана шунда ихтирочилар ўзларининг маҳоратларини кўрсатишди. Слесарь Василий Кожарин янги ускуна олдида ҳаммадан кўп айланиб қолди. Ишдан кейин ҳам анчагача шу ерда ўралашиб юради. Цех бошлиғи Игорь Рибаков унга тегажоқлик қиларди:

— Ҳа, Василий, яна бирор нарса ихтиро қилишни дилингга тугиб юрибсанми дейман?

— Нима бўлибди, ихтиро қилсам қилавераман-да. Инсоннинг қўлидан келмайдиган иш борми!

Цех бошлиғи кўнглида «Василий катта кетди» деган мулоҳазага борди. Бироқ, орадан бир ойча вақт ўтгач Василий Кожарин бош инженер Константин Иванович Костигов столига ўзи ишлаган чертёжни қўйди. Инженер новаторнинг ишига узоқ разм солиб турди-да, сўнг суюнганидан Василийни қучиб олди.

— Қойил, Василий! Бу билан заводимизга, коллективга нечоғлик фойда келтирганингни билсанг эдинг! — деди бош инженер.

Кожарин узоқ кузатишлар туфайли кабель симлари бир текисда совутилмаётгани учун унинг қобиғи бузилаётганини исбот қилиб, ўзининг уч босқичли совутгич ҳақидаги таклифини киритган эди. Оддий слесарнинг ихтироси тез орада жорий этилди. Бу эса заводда кўплаб маҳсулот исроф бўлишига чек қўйди. Куч кабеллари цехида Кожаринга ўхшаш ижодкорлар кўп. Республикада хизмат кўрсатган рационализаторлар Мирпўлат Соатов, Валентин Глебов, Виталий Китов ва бошқа кўплаб янгилик яратувчилар корхонанинг фахридир.

Заводда ихтирочилар ўзларини ҳечқачон ёлғиз сезишмайди. Бирор соҳада ўзини кимдир ожиз сезса, унга ҳамкасблари, ихтирочи дўстлари ёрдамга келишади. Чунончи, рационализатор А. Рижов, куч кабелларини уч фазали ўзгарувчан ток билан қуритиш устида кўп вақт ишлади, лекин ихтирони охирига етказиш учун замонавий электротехника фанидан пича ожизлик қилиб қолди. Шунда касбдошлари Л. Тюлькин, В. Купряшин, А. Головин, С. Уманский ўртоқлар Рижовга бажонидил ёрдам беришди. Дўст-

Коммунистлар ҳақида лавҳалар

лар ҳамкорлиги туфайли заводда яна бир ажойиб янгилик туғилди. Бу янгилик туфайли корхона йилига камида 12 минг сўм соф фойда оляпти.

Рационализаторлардан Ю. Вениветинов, Л. Хундацай, И. Соколов ўртоқларнинг ихтироси коллективнинг шуҳратига шуҳрат қўшди. Бу новаторлар алоқа кабелларининг шундай янги турини яратдиларки, у кўплаб хом ашёни иқтисод қилиш, энг муҳими, маҳсулот сифатини жаҳон стандарти даражасига етказишга имкон беряпти. Мазкур ихтиро йилига ўрта ҳисобда 186 тонна полиэтилен, 160 тонна хлорвинил маҳсулотларини иқтисод қилишга имкон бермоқда. Қоплагич машиналарни автоматик равишда тўхтатадиган мослама ҳам завод ижодкорларининг ақл-заковати, изланиши туфайли бунёдга келган. Бу ихтиро авторлари — куч кабеллари цехининг электриклари Кутулос, Цибин, Ямщиков ўртоқлардир. Илгарилари қоплагич машинадан чиқаётган маҳсулотнинг сифатини текшириш учун агрегатни тўхтатиш, кабелнинг брак бўлган қисмларини кесиб ташлаш керак эди. Янги ихтиро жорий қилингач, қоплагич машина кабель заҳа бўлаётганини сезса автоматик равишда ўзи тўхтайди. Бу эса брак маҳсулот ишлаб чиқаришни бир неча баравар камайтиради.

Завод рационализаторлари ҳамда ихтирочиларининг жанговар штаби — БРИЗга коммунист И. Григорьев раҳбарлик қилади. У корхона ижодкорларининг яқин дўсти, самимий маслаҳатгўйидир. Унга ҳар қандай масала юзасидан мурожаат қилиш мумкин. БРИЗ бошлиғи уззукун цехма-цех юради, ким нима устида ишлаётгани, қандай қийинчиликларга дуч келаётгани билан қизиқади. Кунларнинг бирида И. Григорьев коммунистик меҳнат зарбдори Солижон Шарипов меҳнат қилаётган участкага бориб қолди.

— Биз томонларга кирмай қўйдинг, Солижон? — сўради у.

— Қуруқ қўл билан киришга тортинаман. Бир нарса устида ишлаяпман, афтидан чакки чиқмайдиганга ўхшайди.

— Яхши, мабодо менинг ёрдамим керак бўлса — марҳамат! Ҳамиша тайёрман, — деди И. Григорьев.

Чиндан ҳам Солижон Шарипов симга сақлагич лента ўрайдиган тормозни такомиллаштириш устида бош қотирар экан, ёрдамга мухтож бўлиб қолди. Шунда Григорьевнинг ҳузурига боришга тўғри келди. БРИЗ бошлиғи ёш ихтирочига унинг схемаларидаги камчиликларни кўрсатиб, фойдали маслаҳатлар берди. Қарабсизки Солижон Шариповнинг яратган янгилиги цехларда қўлланилиб, кабелчилар меҳнатини янада унумдор қиляпти. Лекин ижодкор Шарипов тиниб-тинчимайди. У кабель ўрайдиган ғалтакларни алмаштириш ҳамда сим учларини агрегатни тўхтатмасданоқ йўл-йўлакай улаш ҳақидаги таклифини эълон қилди. Бу таклиф ҳам ҳаммага ёқиб тушди. Чунки шу туфайли ҳар бир ишчи кунига 5-10 минут иш вақтини тежайди.

Корхонада рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини кучайтиришда партком ташаббуси билан тез-тез ўтказиб туриладиган конкурслар катта аҳамият касб этмоқда.

Етти йиллик мобайнида ижодкорларнинг кашфиётлари туфайли корхонада қарийб 15 миллион киловатт-соат электр энергияси, 2500 тонна мис ва алюминий, 31 минг тонна қўрғошин тежаб қолинди. Меҳнат унумдорлиги 36 процентга ошди, айрим маҳсулотларга сарфланадиган меҳнат 25 процентдан 60 процентгача камайди. Шуниси ибратлики, ихтирочиларнинг ақл-заковати, ижодий фикри туфайли, ишлаб чиқариш маданияти ўсди, меҳнат шароитлари яхшиланди.

Заводнинг қайси цехига кирманг, ижодий меҳнатнинг ажойиб самарасини, коммунистлар, бошланғич партия ташкилотларининг техника тараққиётини тез суръатлар билан кучайтириш юзасидан олиб бораётган мардонавор меҳнатини кўриб дилдан қувонасиз.

Н. УЛУҒЖОНОВ.

Унинг бу корхонага ишга келганига ҳозир ўн беш йилдан ошиб қолди. Дастлабки кунлар Ғуломбойнинг ҳали-ҳали эсида. Ўша кезларда мўйлаби ҳали сабза урмаган ўспирин эди у. Корхонадаги кекса ишчилар бу йигитчани ўз бағирларига олишди.

Мана ҳозир ҳам Ғуломбой Ҳасанбоев ўз агрегати ёнида. Партиямиз XXIII съезди шарафига вахтада туриб меҳнатда улкан ютуқларни қўлга киритяпти. Унинг ғайратидан Янгийўлдаги пойафзал фабрикаси коллективи ғоятда мамнун. Суратда: ўртоқ Ғ. Ҳасанбоев иш устида

А. Тўраев фотоси.

БОСИЛМАГАН МАТЕРИАЛЛАР ИЗИДАН

ТОМОШАБИН РАНЖИГАНИ УЧУН

Муқимий номидаги ўзбек давлат музикали драма ва комедия театри артистлари иштирокида кўрсатиладиган концерт тўғрисидаги хушхабар Калинин районидаги Киров номли қишлоқ меҳнаткашларини беҳад қувонтирди.

— Яшавор булбуллар, — дердн севинчи ичига сиғмаган колхозчилар афишадан артистларнинг номларини ўқиб.

Соат етти бўлмасданоқ, полиз ва сабзавотчилик илмий-текшириш институтининг клубида катта концерт бошланди. Артистлар колхозчиларга аталган номерларини кетма-кет ижро этабошладилар. Айниқса, санъаткорлардан Толибжон Бадинов, Бахтиёр Ихтиёровлар томошабинларнинг олқишига сазовор бўлишди.

Концерт жуда тез тугади. Лекин афишада номлари эълон қилинган артистлардан Маҳмуджон Ғофуров, Гулсара Ёқубова, Шерали Пўлатовлар концертда иштирок этишмади. Бу ҳолдан томошабинлар қаттиқ ранжишди.

Редакцияга келган бу хатни текшириш ва чора кўриш учун Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Санъат ишлари Бош бошқармасига юборилди. Бошқарма бошлиғининг ўринбосари ўртоқ А. А. Берлин имзоси билан яқинда шу хат юзасидан бўлган текширув натижасини олдик. Унда айтилишича хат театрнинг ижодий коллективи ўртасида муҳокама қилинган. Театр коллективи бундан буён шундай камчиликларга йўл қўймаслик, артистларнинг концертларга сабабсиз равишда бормай қолиши каби ҳолларга чек қўйиш тўғрисида қарор қабул қилинган ва баъзи артистлар огоҳлантирилган. Концертга сабабсиз равишда қатнашмаган артист Шерали Пўлатов ишдан бўшатилган.

Фуат Хасанов Ўзбекистон трактор-йиғув заводининг илғор ишчиларидан. У шу кунларда партиямиз XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун курашиб қувончли натижаларни қўлга киритмоқда. Суратда: ўртоқ Ф. Хасанов навбатдаги деталь чертежи билан танишяпти.

Р. Шамсуддинов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР СЕССИЯЛАРИДА

Кончилар, қурувчилар, энергетиклар шаҳри — Оҳангароннинг бугунги қиёфаси ўзгача. Республикамизнинг индустриал марказларидан бири ҳисобланган бу шаҳар улкан одимлар билан олға бормоқда.

Фақатгина ўтган йили оҳангаронликларга 15,5 минг квадрат метр уй-жой, янги кафе, почтахона, 140 ўринли болалар боғча-яслиси, 320 ўринли мактаб биноси совға қилинди. Шунингдек шаҳарни ободонлаштириш соҳасида ҳам катта тадбирлар амалга оширилди. 142 минг квадрат метр кўчага бетон, 53 минг квадрат метр кўчага асфальт ётқизилди.

Оҳангароннинг истиқболи порлоқ. Беш йилликнинг биринчи йилида шаҳар аҳолисига қурувчилар 30 минг квадрат метрдан ортиқроқ ҳажмда уй-жой, янги мактаб, болалар боғчаси, кинотеатр, алоқа уйи, савдо маркази ва бошқа маданий-маиший бинолар тухфа этишади.

Шаҳар Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида ана шундай қувончли рақамлар тилга олинди. «Оҳангарон шаҳар халқ хўжалигини ривожлантириш бўйича 1965 йилдаги ишлар якуни ва 1966 йил плани» ҳақида доклад қилган шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ А. Ғуломов ҳам, музокарада қатнашган депутатлар ҳам қўлга киритилган ютуқларни мамнуният билан қайд қилиб ўтдилар, беш йилликнинг биринчи йилида қилинадиган ишларнинг ёрқин режасини белгилаб олдилар.

* * *

Бир вақтлар Тошкентнинг қоқ ўртасидан ўтган катта анҳор шаҳарни икки бўлакка — янги ва эски шаҳарга ажратиб турарди. Ҳозир бу чегара буткул йўқолди. Пойтахтимизнинг ҳар икки қисмини бир-биридан ажратиб бўлмай қолди.

Октябрь районн — «эски» шаҳар тамомила ўзгариб кетди. У янгитдан чирой очди. Кенг ва равон йўллар, замонавий тартибда қурилган муҳташам бинолар. кейинги икки-уч йил ичида бунёдга келган янги кварталлар, маданий-маиший хизмат кўрсатадиган ўнлаб бинолар ҳозир район ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

Район Советининг депутатлари сессияга тўпланиб, «1965 йилда район халқ хўжалигини ривожлантириш бўйича қилинган ишлар якуни ва 1966 йил плани» ҳақидаги масалани муҳокама этдилар. Район Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ С. Б. Норқўзиев шу ҳақда доклад қилди.

Шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳ. Асомов Тошкентнинг беш йилликдаги истиқболи ҳақида гапириб берди.

Сессияда депутатлар район хўжалигини ривожлантиришда қўлга киритилган муваффақиятларни кўрсатиш билан бирга камчиликларни очиб ташлаб, уларни бартараф этиш йўлларини, бу йилги ишларни белгилаб олдилар.

КОММУНИЗМ ҚУРИ

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"

Марксча-Ленинча назарияни ўрганувчиларга ёрдам

Коммунистик жамият қуриш совет халқининг амалий вазифаси, жонажон иши бўлиб қолди. Бу жамиятни бунёд этиш, марксизм-ленинизм классиклари кўрсатиб ўтганидек, кўпгина ижтимоий, иқтисодий факторларга боғлиқдир. Жумладан ижтимоий онг формаларидан бири бўлган фан коммунистик жамият қурилишида етакчи ўринлардан бирини эгаллайди.

Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврда фан бевосита ишлаб чиқарувчи кучга, ишлаб чиқариш эса фаннинг технологик татбиқига тобора кўпроқ айланиб бормоқда. Ҳозирги кунда фаннинг деярли барча ютуқлари ишлаб чиқаришга кенг кўламда жорий этилмоқда ва жамиятимиз ишлаб чиқариш кучларини ривожлантирувчи асосий омиллардан бири бўлиб қолаётир. Шу маънода мамлакатимизда коммунизм қурилиши илмий техника тараққиёти билан чамбарчас боғлиқдир. В. И. Ленин ҳам энг янги техникасиз, янги илмий кашфиётларсиз коммунизм қуриш мумкин эмас, деб қайта-қайта таъкидлаган эди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати доҳи васиятларига амал қилиб, фаннинг барча тармоқларини жадал суръатда ривожлантириш ва илмий-техника ютуқларини қисқа муддат ичида ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш масаласига доимо алоҳида аҳамият бериб келмоқдалар.

Бунинг исботи сифатида партия Марказий Комитетининг 1965 йилда бўлиб ўтган март ва сентябрь Пленумлари қарорларини кўрсатиш мумкин. Агар партиямизнинг март Пленумида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда қишлоқ хўжалик фани ва илғор тажрибанинг роли катта эканлиги кўрсатиб ўтилган бўлса, сентябрь Пленумида эса мамлакатимизда саноатни ҳар томонлама ривожлантиришда фан ва техниканинг аҳамияти муҳим эканлиги яна бир бор қайд қилиб ўтилди. КПСС қишлоқ хўжалик ва саноат ишлаб чиқариши билан боғлиқ бўлган барча фан тармоқларини янада ривожлантириш ва олимларимиз томонидан қўлга киритилаётган фан ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш масаласи ҳозирги кунда партия, совет, ишлаб чиқариш ходимлари олдида турган энг асосий масалалардан бири эканлигини уқдирмоқда.

Ҳозирги кунда совет олимлари партиямизнинг 1965 йил март ва сентябрь Пленумларида кўрсатиб ўтилган муҳим вазифаларни ҳал этишга ғайрат билан киришганлар.

Коммунизм қурилиши билан илмий-техника тараққиётининг бир-бирига ўзаро боғланишда эканлигини кўрсатиш учун ўзбекистонлик олимлар қўлга киритаётган ютуқлардан бир нечасини кўрсатишнинг ўзи кифоя этади. Ўзбекистон олимлари бошқа иттифоқчи республикалар олимлари билан бир қаторда коммунизм қуриш учун курашнинг олдинги маррасида бориб, илғор совет фанининг умумий хазинасига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Ҳозирги вақтда республикамизда Иттифоқ ва республика аҳамиятига эга бўлган 135 та илмий-тадқиқот муассасаси бўлиб, улар республика ва бутун мамлакат халқ хўжалиги учун катта фойда келтирувчи илмий-тадқиқот ишлари олиб боряптилар. Масалан, кейинги йилларда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олимлари томонидан 200 дан ортиқ тадқиқот тугалланди ва халқ хўжалигида жорий қилиш учун тавсия этилди.

Олимларимиз совет пахтачилигини янада ривожлантиришнинг илмий проблемалари билан сўнгги йилларда айниқса кенг кўламда шуғулланмоқдалар. Бу хусусда селекция ва уруғчилик, ирригация ва мелиорация, пахтачиликни комплекс механизациялаш ва бошқа масалаларда катта ютуқлар қўлга киритилди.

Бирнеча мисол келтирамиз. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институти ходимлари пахтанинг янги «АН-209» навини етиштирдилар. Бу янги нав ўзининг тезпишарлиги ва ҳосилдорлиги жиҳатидан пахтанинг бошқа навларидан фарқ қилади. Бу йил «АН-209» янги нави бирқанча хўжаликларда дала шароитида ўтказилган тажрибаларда ўзини тўла оқлади. Ўша хўжаликларда ҳосилдорлик анча юқори бўлди. Масалан, 1-«Боёвут» совхозида М. Эргашев бошлиқ бўлим аъзолари 265 гектар ерга янги нав чигитни экиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Бўлим пахтакорлари 19 октябрдаёқ йиллик пахта тайёрлаш планини ошириб бажардилар. Гектаридан 34 центнердан юқори сифатли «оқ олтин» етиштирилди. «АН-209» дан «108-Ф»га қараганда гектаридан 6 центнерда кўп ҳосил олинди. Республика селекционерлари «АН-209» янги навидан ташқари «152—Ф» ва «153—Ф» сингари янги пахта навларини ҳам кашф этдилар. Бу навлардан ҳам кўпгина хўжаликлар юқори ҳосил етиштирдилар.

Республикамиз қишлоқ хўжалигини, хусусан пахтачиликни ривожлантиришда химия фанининг роли тобора ортиб бормоқда. Чунки қишлоқ хўжалигида минерал ўғитлар ҳамда қишлоқ хўжалиги зараркунандалари ва бегона ўтларга қарши курашнинг химиявий воситаларини қўллаиниш экинлар ҳосилдорлигини анча оширади. Илмий-текшириш институтлари ҳамда илғор колхоз ва совхозларнинг тажрибаси шуни кўрсатдики, минерал ўғитлардан тўғри, унумли фойдаланилса, бир центнер аммиак селитраси буғдойнинг ҳосилдорлигини ҳар гектарга 4—5 центнерга, пахтанинг ҳосилдорлигини 2 центнерга, қанд лавлагининг ҳосилдорлигини 18—20 центнерга оширади. Шунинг учун турли хил минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ҳозирги куннинг муҳим вазифаларидан биридир. Бу соҳада олимларимиз баракали илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Мазкур проблема минерал ўғитлар ишлаб чиқарувчи химия корхоналари билан ҳамкорликда муваффақиятли ҳал этилмоқда.

Чунончи Чирчиқ электрохимия комбинатида бир-бири билан бирикиб қолмайдиган аммиак селитраси ва Қўқон суперфосфат за-

УЛКАН ЁЗУВЧИ ВА МУТАФАККИР

(Ромен Роллан туғилган куннинг 100 йиллигига)

Композитор ва шоир бўлишни орзу қилиб юрган ёш француз студенти юксак санъат йўлида қандай хизмат қилиш лозимлигини тушуниш мақсадида Ясная Полянага хат ёзмоқда. Китобларида чинакам ҳаққоният барқ уриб турган рус донишмандигина унга тўғри йўл кўрсатиши мумкин эди. Тез орада парижлик студент жавоб олади. Буюк ёзувчи ўзининг «қадрли биродар» деб бошлаган хатида фақат кишиларни бирлаштирадиган санъатгина юксак қимматга эга бўлади, ҳар қандай чинакам истеъдод негизида санъатга эмас, балки инсониятга бўлган муҳаббат бўлиши керак деб ёзган эди. Лев Толстойнинг ана шу сўзлари ажойиб француз романчиси, драматург ва публицисти бутун ижодининг асосий шиори бўлиб қолди.

Ромен Роллан адабиётга мураккаб бир даврда қадам қўйди. Ўтган аср охирида буржуа жамияти инқирозининг хусусиятлари аниқ кўрина бошлади, санъатга тушкунлик, декадентчилик таъсирлари кира бошлади. Ўша вақтда ҳеч нарсадан қўрқмай реализмнинг кенг йўлидан бориш учун жуда катта жасорат керак эди. Бу ишда Ролланга Шекспир ва Бетховен, француз ва рус классик ёзувчилари таянч бўлди. «Шуни яхши биласизки,— деб ёзган эди Ромен Роллан рус китобхонларига, — мен ҳаммадан аввал сизнинг ёзувчиларингиз Гоголь, Тургенев ва асосан Толстойдан жуда миннатдорман».

Ромен Ролланнинг бутун ҳаёти узлуксиз ижодий изланиш, инсонпарварлик ва тараққиёт ишини ҳимоя этишга бўлган интилиш, ёрқин келажакни яқинлаштиришдан иборат. У ҳамма вақт ҳам тўғри йўлдан боравермаган, лекин унинг ҳаёти доимо курашларга тўла бўлган. Ёзувчи иккиланиш ва қарама-қаршиликлар, ғалаба ва мағлубиятларни ўз бошидан кечирди. Лекин унинг инсонга бўлган ишончи ва ҳаётни янгилашга қаратилган иродаси ҳеч вақт сўнмаган. У жуда кўп йиллар давомида муттасил ижод қилиб минглаб саҳифадан иборат прозаик асарлар ёзди, уларда ўнлаб ёрқин киши образларини яратди, ўз замонасининг энг муҳим проблемаларини олдинга сурди.

Дастлабки ёзилган драмаларидаёқ буржуа маданиятини танқид қилиш мавзуси, фикрлаш ва яшаш проблемаси қўйилиб, улар бутун Роллан ижодининг бош масаласи бўлиб қолди. Масалан, «Аэрт» пьесасининг қаҳрамони озодлик учун жангга киришади. Гарчи у якка қаҳрамон, идеаллари аниқ бўлмаса ҳам, у ўз Ватанини чет эл зулмидан озод қилишдек ватанпарварлик ҳисси билан яшайди.

Роллан декадентларнинг буржуа театри саҳналарини тўлдириб юборган жонсиз, бемаъни асарлари билан келиша олмайди. У революция тўғрисида драмалар цикли ёзишга қарор қилади. У буюк ғоялар билан суғорилган драматургия асарлари яратишга киришади, революция тўғрисидаги «Бўрилар», «Ақл-идрок тантанаси», «Дантон», «Ўн тўртинчи июль» драмалари икки аср ўртасида яратилган. Йигирманчи йилларда Роллан яна ана шу мавзуга қайтиб «Муҳаббат ва ўлим ўйини», «Якшанба», «Леонидлар», «Робеспьер» драмаларини ёзади. Сўнгги драмани автор 1938 йилга келиб тугаллайди.

Ана шу пьесаларда француз революциясининг қаҳрамонлари, революциянинг бош ижодкори бўлган халқ тасвирланади. Ёзувчи революциянинг улуғворлиги ва унинг шиддатини кўрсатиб беради. Ана шу драмаларнинг ҳаммасини битта ғоя—революциянинг абадийлиги ғояси бирлаштириб туради. Роллан ана шу ғояни қўллаб-қувватлаб «Робеспьер»ни ёзиб тугатгач, Франция Компартиясининг миллий конференциясига мактуб йўллаб, унда коммунистларни революциянинг ворислари деб атайди.

Қаҳрамонона буюк ишларнинг ҳаммаси ҳаммавақт Роллан қалбида катта қизиқиш уйғотар эди ва у ана шундай ишларни ўзининг бадиий асарларида ҳам, публицистикасида ҳам, тадқиқотларида ҳам акс эттиришга ҳаракат қиларди. Ёзувчи маданиятнинг буюк арбоблари — Микеланджело, Бетховен ва Толстойнинг жуда ўткир ва мазмундор биографияларини яратади. Ана шу қаҳрамонлик биографиялари ёзувчининг бадиий ижодкорлиги билан чамбарчас боғланган бўлиб, уларда ҳаёт ва санъат тўғрисидаги ўша ғоя ва фикрлар ифодаланади.

Ромен Роллан истеъдоди адабиётнинг турли жанрларида яққол кўринди. Лекин ёзувчига унинг романлари катта дунёвий шуҳрат келтирди. У ёшлигиданоқ ҳозир «Жан-Кристоф» номи билан машҳур бўлган қисса ёзишни ният қилган эди. Бу қисса унинг қалбида ёзувчи биринчи сатрларни ёзабошлаганидан анча аввал пишиб етила борган эди. Роллан тақдирлари бир-бирларининикини тўлдирадиган, хаёл ва ҳаракатни ифодалайдиган икки қаҳрамон тўғрисида ҳикоя қилмоқчи эди. Уларнинг ҳар бири ўз идеалини бири санъатда, иккинчиси жамиятни қайта қуришда амалга оширишга интиларди.

«Жан-Кристоф» кўп планли эпопея бўлиб ундаги воқеалар оддий романдагидан анча кенг эди. Роман халқлар тақдири ва Европа маданияти тўғрисидаги фикрлар билан тўлиб-тошган. Унинг марказида буюк немис композитори Жан-Кристоф тақдири ётади. Жан-Кристоф кишилар қалбини бойитувчи ажойиб музика яратади. Лекин у яшаётган дунёда бундай музикага ҳожат йўқ. Буржуа жамияти истеъдодларни бўғиб, уларни тушкунликка маҳкум этади. Бу жамиятда олди-сотти руҳи ҳукмрон. Маданият инқирози ва санъат ҳалокатининг асосий сабаби ҳам шу жамиятдаги пул ҳукмронлигидир. Роллан бадиий ижодкорликка жуда катта салбий таъсир кўрсатаётган буржуа идеологиясини фош қилади. У ана шу ҳалокат ва тушкунлик дунёсига ҳаётбахш қаҳрамон инсон образини қарама-қарши қўяди.

Роллан романининг яна бир бош қаҳрамони қувноқ ва донишманд Кола Брюньон образи маънавий тушкунликка учраган XX аср буржуа жамиятига қарши қўйилади. Унда француз миллий характерининг ажойиб хусусиятлари жамланган. Ана шундай кишиларнинг моҳир қўллари билан машҳур саройлар бунёдга келган, улар санъат чўққиларига эришган, ижод қилишнинг бутун шодлигини ҳис қилган кишилардир. Лекин уларнинг номлари йўқолиб кетган.

Кола Брюньон ана шундай ижодкорлардан бўлган. Шунингдек у оммани ташкил қила биладиган халқ қаҳрамони, ўз Ватанининг мард ҳимоячисидир. Бу образ Роллан ижодида Жан-Кристоф образига нисбатан олға қўйилган қадам бўлди.

Ёрқин ва шоирона тил билан ёзилган бу роман жуда кўп мамлакатлар китобхонларининг меҳр-муҳаббатини ўша вақтдаёқ қозонган эди. Бу китобни Максим Горький юқори баҳолаган. «Бу ҳозирги кунимизнинг энг ажойиб китобидир» деган эди у. Ромен Ролланнинг ҳар бир асари унинг маънавий ўсишидаги бир босқич саналади. Унинг ижодида «Мафтун қалб» романи алоҳида ўрин эгаллайди. Бу эпопея ёзувчи кечирган узоқ умрнинг ўзига хос якунидир. Романда ёзувчи ва замондошларининг бутун орзу ва идеаллари ўз ифодасини топган. Асар ўн йилдан ортиқ вақт давомида ёзилиб, 1933 йилда тугалланди. Ёзувчи бунда Россияда бунёдга келган янги дунё ғояларининг ғарб интеллигенциясига таъсирини кўрсатган. «Мафтун қалб»да капитализмнинг тарихан ўлимга маҳкумлиги ва социализмнинг қонуний равишда ғалаба қозониши акс эттирилган. Романнинг бош қисмида коммунистлар образи берилган.

Ромен Роллан бутун ҳаёти давомида ўзининг замон олдидаги, инсоният олдидаги юксак жавобгарлигини ҳис қилиб яшаган. У ёзувчи сафларнинг олдинги қаторида, душман ўқлари билан юзма-юз туриб қадам ташлаши лозим деб ҳисобларди ва ўзи ҳам шундай қиларди. Ёзувчининг бундай хислати империалистлар биринчи жаҳон уруши оловини ёқиб юборган йилларда айниқса ёрқин кўринди. Унинг қудратли овози барча мамлакатлардаги илғор кучларни урушнинг олдини олишга илҳомлантирди.

Кекса ёзувчи иккинчи жаҳон урушининг фалокатларини ҳам ўз бошидан кечирди. Гитлер оккупациясининг даҳшатли йилларида ҳам ижод қилишни давом эттириб, яхши замонлар келишига умид билан қаради ва фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонилишига қаттиқ ишонди.

Ромен Роллан асримизнинг энг машҳур реалист ёзувчиларидан биридир. Унинг нигоҳи доимо реал дунёга қаратилган. У ўз ижодида ҳозирги куннинг маънавий кучлари, унинг интилиш ва курашларини ўзида акс эттирган асарлар яратишга интилди.

Ромен Роллан Совет Иттифоқига, рус маданиятига катта меҳр-муҳаббат билан қарарди. У Максим Горький билан яқин дўст эди. Россиянинг жуда катта революцион кучлари узоқ вақт давомида ёзувчи диққатини ўзига жалб қилди ва у ўзининг ниятларини Россия билан боғлади. 1917 йил Октябрь революциясининг ғалабасини у бутун Европа, бутун жаҳон келажаги учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлган воқеа деб билди.

Ёзувчининг маънавий ўсишида Ленин асарлари билан танишиш, Горький билан учрашувлар, биринчи социализм мамлакатига қилган сафари муҳим аҳамиятга эга бўлди. Совет кишилари ҳаётида у инсоннинг тўла шахсий озодлиги, чинакам инсонпарварлик намунасини, инсониятнинг энг улкан намояндалари орзу қилган жамиятни кўрди. У, «Мен инсоният тарихининг оқимига йўл олаётган халқ ва синф билан, пролетариатнинг ташкил қилинган оммаси билан, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан биргаман. Уларни тарихий тараққиётнинг шиддатли интилиши олға ундамоқда», деб ёзган эди.

Улкан сўз устаси, гўзалликни юксак қадрловчи Ромен Роллан китобни ёвузликка қарши яхшиликни қарор топтириш учун курашда ўз йўлдоши деб билар эди. Унинг ўзи ҳам кишиларга жуда кўп яхши китоблар қолдирди. Бу китоблар биз билан биргаликда келажак томон қадам ташламоқда. Улар реакция кучларига қарши, янги уруш хавфига қарши, тинчлик, демократия, социализм ва коммунизм учун курашда бизнинг яқин дўстимиздир.

И. ГОЛИК,
филология фанлари кандидати.

Ромен Роллан ва Максим Горький.

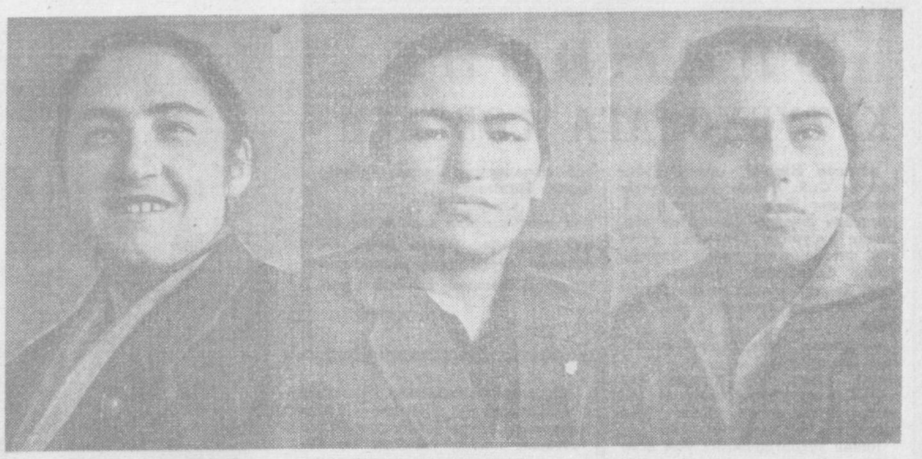

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозининг илғор чорвадорлари ўзларига бириктилган сигирларни меҳр билан парвариш қилиб сут булоғини кўпайтиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Съездолди социалистик мусобақасига қўшилган бу комсомол қизлар сигирлардан сут соғиб олиш нормасини доимо ошириб бажаришмоқда. Суратда: (чапдан ўнгга) Иноят Раҳимова, Муҳаббат Усмонова, Мухтабар Бегматова ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

ЯНГИЙЎЛНИНГ СУТ БУЛОҒИ

Ишни социалистик мусобақа асосида ташкил этиш ҳар жиҳатдан муҳим. Мусобақа кишининг ғайратига-ғайрат қўшади.

— Мен ҳамкасбларим қатори ғайрат кўрсатиб ишладим. Доимо мажбуриятимни ошириб бажаришга ҳаракат қилдим, — дейди сут соғувчи ўртоқ Галиуллина билан гаплашиб қолсангиз.

Фотима Галиуллина боқаётган 21 бош сигирнинг ҳаммаси яхши сут бераяпти. Шу кунгача у 100 минг килограмм сут соғиб топширди. Етти йиллик мажбуриятини ошириб бажарди. У янги беш йилликда ҳам фидокорона меҳнат қилажагини айтди.

Илғор сут соғувчи ҳар бир сигирдан 4630 килограммдан сут олди. 1966 йилда 5 минг килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқда.

Фотиманинг иш натижаларидан директор ҳам хурсанд бўлди. Фермага бориб эришилган бу катта ютуқлар билан уни табриклашга аҳд қилди.

Фотима бахтини фермада топди. Ҳалол меҳнати унга шон-шуҳрат келтирди. Фотима Галиуллина республикамизда сут булоғини кўпайтиришга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётган меҳнатсевар аёллардан бири. Ҳар йили ҳам ўз сўзининг устидан чиқади у. Шунинг учун ҳам уни ҳамма ҳурматлайди. Партия ва ҳукуматимиз ҳам унинг меҳнатларига юксак баҳо бермоқда. Бу аёлнинг кўксида Ленин ордени порлаб турибди.

Директорнинг иш столида қанчадан-қанча ғалаба рапортлари турибди. Ҳаётхон Абдураззоқованинг бир парча мактубидаги сўзлар кимни қувонтирмайди? У чорвадорлик касбини ҳалол меҳнати билан оқламоқда. Ҳаётхоннинг ўтган йили топширган сутидан жуда кўп сариёғ, сузма, кефир, қатиқ тайёрланди.

Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Олтин медалини олишга муяссар бўлган ўртоқ Эргаш Дадонов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзоларининг иши кўпчиликнинг диққат-эътиборида. Сут соғувчилар партиямиз Марказий Комитети март Пленуми қарорларини бажариш соҳасида анчагина ишларни амалга оширдилар. Чорвадорлар ойлик планларини икки ўн кунликда бажаришга одатланиб қолдилар. Улар бугунгига қараганда, эртага кўпроқ сут топширишга ҳаракат қилишаяпти.

Мана, директор қизил конвертни очди. Таклифнома. Унда бир рус қизи билан ўзбек йигитининг сурати бор. Ишчи Эрали Мирзаалиев ва қишлоқ ўқитувчиси Аставнина Ивановна уни ўзларининг никоҳ тўйларига чақиришган эди.

Ҳа, куни билан фидокорона меҳнат қилган чорвадорлар, механизаторлар кечқурун икки ёшнинг азиз меҳмони бўлишади. Уларнинг ишларига, ҳаётларига чин кўнгилдан муваффақиятлар тилашади. Ўртага тушишиб ўйин кулги қилишади. «Чиноз» совхоз-техникумида ҳар куни шодухуррамлик. Лафзи ҳалол ҳар бир киши ўз меҳнатининг гаштини сураяпти.

Фермаларни айланамиз. Ҳамма ўз иши билан банд. Кўпроқ баракали ишлашга ҳаракат қилаяпти. Бу ерга қўшни районлардаги колхоз ва совхозлардан, шунингдек чет эллардан меҳмонлар келиб туради. Сут соғувчиларнинг бой тажрибалари билан танишишади. Кўп қимматли тажрибаларни ўрганиб қайтишади. Бу ерни маъмурчилик фабрикаси дейишади. Ҳақиқатан ҳам шундай. Кунига ўн минг килограммдан ортиқ сут соғилиб, шаҳар меҳнаткашларига жўнатилади.

Бизга совхоз-техникумнинг директори ўртоқ Камол Аъзамов чорвадорларнинг ажойиб меҳнат ғалабалари ҳақида қувончли гапларни айтиб берди.

— Бизда, — дейди у, — меҳнатга коммунистик муносабатда бўлаётган кишилар жуда кўп. Шу сабабли янгидан-янги ютуқларни қўлга киритаяпмиз. Буни ўтган йилги иш якунларимиздан ҳам кўрса бўлади. Ишлаб чиқаришнинг барча соҳалари бўйича давлат планлари ошириб бажарилди. Даромадимиз кўпайди. Ҳар юз гектар ярокли ер ҳисобига 1884 центнердан сут, 205 центнердан семиз гўшт етиштирилди. Ҳар бир бош соғин сигирдан ўртача 3750 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишга муваффақ бўлдик.

Меҳнат унумдорлиги ошиб борган сари чорвачилик маҳсулотларининг таннархи камайиб бормоқда. Планга мувофиқ ҳар бир центнердан сут етиштириш учун 13 сўм 22 тийин пул сарфланиши керак эди. Ички резервларнинг ишга солиниши, ем-хашакдан рационал фойдаланилиши оркасида бир центнер сут етиштиришга 12 сўмдан кўпроқ пул сарфланди.

Чорвадорлар ўртасида партиямизнинг XXIII съезди шарафига социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Ишчилар чорва молларн боқувини яхшилаб, қисқа вақт ичида юз тонна гўшт топширишга ҳаракат қилишаяпти. Улар ҳар бир соғин сигирдан камида 4 минг килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар. Шундай қилиб бу йилнинг ўзида совхозда сут 50 минг центнердан 65 минг центнергача кўпаяди. Ҳар юз гектар ярокли ер ҳисобига эса 2500 центнердан сут соғиб олиш мўлжалланмоқда. Чорва моллари туёғини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасида ҳам анчагина ишлар амалга оширилаяпти. Озуқани кўпайтириш, айниқса, беда майдонларини кенгайтиришга жиддий аҳамият берилаяпти.

Чорвадорлар янги бешйилликнинг дастлабки йилини муваффақиятли якунлаш борасида астойдил меҳнат қилишаяпти. Улар кундан-кунга чорва маҳсулотларини кўпайтиришиб ўзларига юклатилган вазифаларни сидқидиллик билан бажаришмоқда.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ФЕРМА — ИНСТИТУТ ФИЛИАЛИ

ЮНУСОБОД (ЎзТАГ). Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози сут соғувчилари Тошкент областида энг кўп миқдорда—230 бош сигирнинг ҳар биридан 3600 килограмм сут соғиб олдилар. Ферма икки юз минг сўмга яқин даромад берди, бир центнер сутнинг таннархи 15 сўм 10 тийинга тушди. Бу— пландагидан бир сўм арзондир.

Чорвадорлар бундай натижаларга кенг механизация туфайли эришдилар. Фермада «тандем» соғиш агрегати ўрнатилган, озуқа цехлари, запарниклар қурилган. Опа-сингил Миновар ва Инобат Исхоқовалар Ўзбекистоннинг илғор сут соғувчиси Анастасия Чудная изидан бориб, уларнинг ҳар бири юзта сигирдан сут соғиб олмоқда.

Колхоз фермаси республика чорвачилик институтининг ўзига хос филиалига айлантирилган. Бу ерда дағал хашакларни тўйимли моддалар билан бойитиш, уларни ачитиш, шунингдек сунъий сут тайёрлашга бағишланган область семинарининг машғулотлари тез-тез ўтказилиб туради.

МАКТАБДА САЛОМАТЛИК КУНИ

Мактаб ҳовлиси байрамлардагидек безатилган. Ҳа, бугун ўқувчиларнинг қувончи чексиз. Улар «Саломатлик куни»ни ўтказиш учун тўпланишган.

Бу тантанада қатнашиш учун Калинин районидаги Герман Титов номли мактабга Қизил ярим ой жамиятининг область комитети, область комсомол комитети ва халқ маорифи бўлими вакиллари ҳам таклиф этилганди.

...Мактаб санитария постининг раисига звено аъзоларининг тайёрлиги ҳақида рапорт топширилди. Шундан сўнг Қизил Ярим ой жамияти область Советининг раиси Х. З. Зарипов ўқувчиларни ва мактаб коллективини шодиёна кун билан қизғин табриклайди.

«Саломатлик куни» программасига мувофиқ юқори синф ўқувчилари шахсий гигиенага риоя қилиш, бирон кўнгилсиз воқеа юз берганда кўрсатиладиган биринчи медицина ёрдамини амалда намойиш қилдилар.

Мактабда «Саломатлик куни»ни ташкил қилишда активлик кўрсатгани учун синф санитария постлари, ўқитувчилар ва бошқа хизматчиларнинг бир группасига Ўзбекистон Қизил ярим ой жамияти Марказий Комитетининг ва область комитетининг Фаҳрий ёрлиғлари топширилди.

М. ЖАЪФАРОВ.

БАЙРАМИНГ МУБОРАК, ҲИНДИСТОН

26 январда Тошкент жамоатчилигининг жуда кўп вакиллари Ҳиндистон республика деб эълон қилинган куннинг 16 йиллигига бағишланиб, политехника институтининг мажлислар залида ўтказилган тантанали кечага тўпландилар. Бу ерда ҳозир бўлганлар орасида шаҳар ўқув юртларида таълим олаётган ҳинд ва бошқа чет эллик студентлар ҳам бор эди.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг раиси Х. С. Шукурова, медицина фанлари кандидати З. Жамолов, республикада хизмат кўрсатган артист Т. Назарова ва сўзга чиққан бошқа кишилар тинчликсевар ҳинд халқини катта байрам билан табрикладилар, экономика ва маданиятни ривожлантиришда унга янги-янги муваффақиятлар тиладилар. Нотиқлар Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги мавжуд дўстлик алоқалари йил сайин мустаҳкамланиб ва кенгайиб бораётганлигини зўр қониқиш билан айтиб ўтдилар.

Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари ўзбек элида қабул қилинган Тошкент Декларацияси муваффақиятли амалга оширилаётганлигини ифтихор билан таъкидладилар. Нотиқлар Ҳиндистоннинг Индира Ганди бошчилигидаги янги ҳукумати Неру ва Шастри йўлидан боради, тинчлик ва халқаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга муваффақиятли ёрдам беради, деб ишонч билдирдилар.

Тўпланганлар атоқли давлат арбоби, Ҳиндистоннинг содиқ фарзанди Лаъл Баҳодир Шастри хотирасини ўринларидан туриб ҳурмат билан эсга олдилар.

Аспирант Удай Кумар Варма Тошкентда ўқиётган ҳинд ёшлари номидан сўзга чиқди. У, менинг халқимга нисбатан билдирилган дўстона туйғулар учун совет кишиларига самимий миннатдорчилик билдираман, деди.

(ЎзТАГ).

ЛИШИДА ФАННИНГ РОЛИ

водида аммонийлаштирилган суперфосфат ишлаб чиқарилиши ва уларнинг қишлоқ хўжалигида кенг қўлланилиши катта иқтисодий фойда келтирмоқда. Бундан ташқари олимларимиз таркибида азот, фасфор, калий бўлган мураккаб ўғитларнинг бирқанча янги хилларини ҳам вужудга келтирдилар. Бу кашфиётлар самарасини қишлоқ хўжалигида кенг жорий этиш юқори ва сифатли ҳосил етиштиришда муҳим роль ўйнамоқда.

Республикада пахтачиликни комплекс механизациялаш вазифасини ҳал этишда ҳам олимлар ва конструкторлар ҳиссаси каттадир. Конструкторлар олимлар билан ҳамкорликда юқори унум билан ишлайдиган бир неча қишлоқ хўжалик машиналари (СТХ-4 сеялкаси, КРХ-4 култиватори, СКО-4 кўрак йиғиш машинаси, ПХ-1,2 подборшчиги ва бошқалар) яратиб, ишлаб чиқаришга жорий этдилар пахта териш машинасини янада такомиллаштириш устида ишламоқдалар. Пахтачиликни комплекс механизациялашда республикамиз катта ғалабага эришди. Бу йил республика далаларида 20 мингтадан ортиқ пахта териш машинаси ишлади. Машиналар билан ҳосил йиғим-терими авж олган паллада бир кунда 30 минг тоннадан ортиқ пахта терилди. Тайёрланган ҳар тўрт тонна пахтанинг бир тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

Кейинги йилларда республикамизда олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларининг муҳим хусусиятларидан бири шуки олимлар ўз тадқиқотларини фақат лабораторияларда олиб бориш билан чегараланиб қолмай, балки бевосита завод ёки фабрика, колхоз ёки совхоз шароитларида ҳам олиб бормоқдалар. Бу эса яхши натижаларни бермоқда. Буни республика Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институти мисолида яққол кўриш мумкин. Институт ходимлари кейинги йилларда илмий-тадқиқот ишларини Тошкент областининг 1-«Оққўрон» совхозидаги минг гектардан ортиқ майдонга эга бўлган хўжалигида муваффақиятли олиб бормоқдалар.

Илмий-тадқиқот муассасасининг бевосита ишлаб чиқаришга яқинлашуви, аввало илмий-тадқиқот ишларини янада ривожлантиришни, иккинчидан илмий кашфиётларни қисқа муддат ичида ишлаб чиқаришга жорий этишни таъминлайди. Бинобарин бу яқин ҳамкорлик илмий-тадқиқот ишлари олиб борилаётган хўжаликларда ишлаб чиқариш жараёнини илмий асосларда олиб бориш имконини вужудга келтиради. Фикримизнинг далили учун қуйидаги мисолни келтирамиз:

1962 йилда Бозор Аҳмедов звеноси ўз участкаси бўйича ҳар гектар ердан 14 центнердан пахта етиштирган эди. Бу—1-«Оққўрғон» совхози бўйича олинган ўртача ҳосилдан ҳам кам эди. Кейинчалик бу ерлар ўсимликлар экспериментал биологияси институти ихтиёрига ўтади. Институт олимлари звено ишлари билан яқиндан танишадилар ва қимматли маслаҳатлар берадилар. Олимларнинг яқиндан кўрсатган ёрдамлари натижасида Бозор Аҳмедов звеноси 1964 йилда ҳар гектар ердан 31 центнердан пахта етиштирди. Демак звено аъзоларининг олимлар билан ҳамкорлиги яхши натижаларга олиб келган, яъни ҳосилдорлик гектар бошига 2 баравардан зиёд кўпайган.

Юқорида келтирилган мисоллар шуни кўрсатадики, Ўзбекистон олимлари асосий бойлигимиз, миллий ифтихоримиз бўлган пахта етиштиришни кўпайтириш учун олиб борилаётган умумхалқ курашида актив иштирок этмоқдалар ва совет пахтачилигини ривожлантиришга ўзларининг улкан ҳиссаларини қўшмоқдалар. Демак, фан коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтирувчи ижтимоий-иқтисодий факторлар орасида муҳим ўринни эгаллар экан.

Коммунизм қурилиши жараёнида совет фанининг ютуқлари фақат коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда кенг қўлланиш билан чегараланиб қолмайди. У бинобарин коммунизм қурилишининг асосий вазифалари бўлган — коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва янги инсонни тарбиялашда ҳам муҳим роль ўйнайди. Партиямиз Программасида кўрсатиб ўтилганидек, **«Фан-техника тараққиёти жуда авж олган бизнинг асримизда фан ютуқларидан планли суратда ва ҳар томонлама фойдаланмасдан туриб жамиятни ва инсон шахсини ривожлантириб бўлмайди»**. Демак, коммунизм қурилиши фан ютуқларини жамият ҳаётида ҳар томонлама ва тўлиқ қўлланишга асосланади.

Коммунизм қурилишида фаннинг роли беҳисоб катта бўлганлиги учун Коммунистик партия ва Совет ҳукумати илм-фанни ҳар тарафлама ривожлантиришга, унинг ютуқларини тездан практикага жорий этишга яқиндан ёрдам бериб келмоқда. Буни илмий-тадқиқотлар учун ажратилаётган маблағлар ҳажмининг йилдан-йилга ортиб бораётганлигида яққол кўриш мумкин. Агар 1964 йилда халқ маорифи, фан, маданиятнинг ривожланиши учун СССР давлат планида 14,6 миллиард сўм сарфланган бўлса, 1965 йилда бу мақсадга 17,1 миллиард сўм сарфлаш планлаштирилди. Илм-фанга қилинадиган харажатлар 1965 йилда 1964 йилдагидан 8,7 процент кўпайди. Булар партия ва ҳукуматимиз совет фанини янада равнақ топишига катта эътибор билан қараётгани ҳамда олимларимизнинг самарали ишлашлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб бераётганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Хулоса қилиб айтганда, коммунистик жамият қурилиши фан ютуқларини ишлаб чиқаришда ҳар қачонгидан ҳам юқорироқ даражада жорий этилишини тақазо этади. Коммунизмга яқинлашганимиз сари фаннинг қўлланиш кўлами янада кенгаяборади, у ижтимоий ҳаётнинг янги-янги соҳаларига кенг тарқала бошлайди. Коммунизм ғалабасини таъминлашдек улуғвор вазифани ҳал қилишда фан совет кишилари қўлида табиат ва жамиятни сифат жиҳатидан ўзгартирувчи муҳим қуроллардан бири бўлиб хизмат қилади.

С. ЗИЁЕВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг аспиранти.

НЕПАЛ МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Непал маданият ходимлари делегацияси Ўзбекистонда меҳмон бўлмоқда. Делегацияга радиоэшиттириш департаменти директорининг ўринбосари, Непалнинг таниқли шоири ва рассоми Жанардан Сам бошчилик қилмоқда. Республикамиз меҳнаткашлари ана шу дўст мамлакат вакилларини самимий ва хушнудлик билан кутиб олмоқдалар. Бу дўст мамлакат Совет Иттифоқи билан ўз маданий алоқаларини узлуксиз ривожлантирмоқда.

Непалдан келган меҳмонлар Тошкент хореография билим юртида бўлдилар. «Баҳор» ансамблининг коллективи билан танишдилар, Тошкент ва Самарқандаги маданий-оқартув муассасаларини бориб кўрдилар. Тошкент яқинида жойлашган Свердлов номли колхоз аъзолари билан меҳмонларнинг учрашуви мустаҳкамланиб бораётган совет-непал дўстлигининг ёрқин намойишига айланди. Непалнинг делегация составига кирган таниқли хонандалари, рақкослари ва созандалари қишлоқ меҳнаткашларига концерт бердилар. Меҳмонлар Самарқанд опера ва балет театрида берган концертларида ҳам ўзларининг ёрқин миллий санъатини намойиш қилдилар.

Делегация аъзолари Ўзбекистон ССР Маданият министри З. Р. Раҳимбобоева билан учрашдилар. З. Р. Раҳимбобоева меҳмонларга совет Ўзбекистони маданиятининг гуллаб-яшнаётганлиги тўғрисида гапириб берди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри С. О. Азимов Непал маданият ходимлари делегацияси шарафига 27 январда қабул маросими ўтказди.

(ЎзТАГ).

ОЛИМНИНГ КУТУБХОНАГА СОВҒАСИ

Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат халқ кутубхонасининг бош кутубхоначиси Е. Китковин ажойиб фазилатли аёл. Унинг ҳузурида бўлсангиз истаган китобингизни топиб беради. Топиб берибгина қолмай ўша асар ҳақида, унинг ёзилиш тарихи тўғрисида тушунча ҳам беради.

— Демак, сизни нодир китоблар қизиқтиради, — деди у. — Жуда яхши. Шу яқинда бир камёб асар билан танишиб чиқишга тўғри келди. Балки, ўша китоб сизни ҳам қизиқтирар.

Кейин суҳбатдошимиз ўша асар ҳақида батафсил тўхталди.

— Ўзбек классик шоирларидан бири Муҳаммад Солиҳнинг машҳур «Шайбонийнома» асарини немис китобхонлари 1885 йилдаёқ ўз она тилларида ўқишга муваффақ бўлган эдилар, —дейди бош библиограф. — «Шайбонийнома»нинг немисча нашри бундан гувоҳлик бериб турибди.

Венгрия академияси Ўрта Осиё халқлари тарихини ўрганишга катта қизиқиш билан қараган эди. Академия ўз аъзоларидан бири Аль-Дон Вамберини 1863 йилда Ўрта Осиёга саёҳатга юборди. У Туркистонда бўлганда кўп асарлар яратди. Ўзбек шоири М. Солиҳнинг «Шайбонийнома» асарини немис тилига таржима қилди. Ҳозир унинг бир нусхаси А. Навоий номли кутубхонада сақланмоқда.

Характерли томони шундаки, бу камёб китобда таржимоннинг ўз қўли билан ёзиб қолдирган қисқача хати ҳам бор. А. Вамбери ўзбек тилидаги шу хатида: «Руслар томонидан ташкил этилган Тошкент ўқитувчилар семинарияси кутубхонасиға совға» деб ёзган экан.

Камёб китоб 468 бетдан иборат. Шеърлар бир вақтнинг ўзида ҳам ўзбек тилида, ҳам немис тилида параллель берилган. Китоб саҳифалари зарҳал бўёқлар билан безатилган.

Ўзбек шоирининг бу асари немис китобхонлари томонидан севиб ўқилгани ҳақида таржимон ўзининг «Ўрта Осиё очерклари» китобида алоҳида эслатиб ўтган.

А. АЛИЕВ.

Пойтахтимизнинг Чилонзор районидаги Навоий номли маданият уйида ҳозир ўнга яқин тўгарак ишлаб турибди. Бу тўгараклар машғулотлари доим қизиқарли олиб борилади. Ўзбек ашула ва рақс тўгарагига ҳам кўпгина ҳаваскор актив қатнашмоқда. Суратда: тўгарак қатнашчилари янги ашула ўрганишмоқда.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ШТАТСИЗ МУХБИРЛАРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

● 153-трестнинг аҳил коллективи партиямизнинг яқинлашиб келаётган XXIII съезди шарафига турар-жой биноларини, маданий-маиший объектларни муддатидан илгари сифатли қилиб қўлдан чиқармоқда. Куни кеча фойдаланишга топширилган 5«Б» секторидаги кўп қаватли уйга 96 оила кўчиб кирди.

Х. Содиқов.

● Бустонлиқдаги трактор ремонт станцияси ҳузурида тракторчилар курси очилди. Курсда Бўстонлиқ яқинидаги колхоз ва совхозларнинг 60 дан ортиқ аъзоси ўқимоқда.

А. Отбосаров.

● Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхози қурувчилари 500 тонна ғалла сиғадиган омборхона ва нефть база қурилишини тугатдилар. Колхозчилар учун эса 40 дан ортиқ типовой уйлар қуриб бердилар. Н. Ким, Д. Ли, К. Гильманов, Н. Бабков ва бошқа қурувчилар нормаларини бир ярим баравар қилиб бажармоқдалар.

А. Ким.

● Чилонзор маданият уйида «Ёшлар—келажагимиз» деган темада тематик кеча ўтказилди. Ёшлар кечага биринчи ўқитувчи ва биринчи ўзбек академиги Қори Ниёзийни таклиф этишди. Олимнинг суҳбатини ҳамма қизиқиш билан тинглади. Сўнгра «Ўн уч қалдирғоч» ҳужжатли фильми кўрсатилди.

Ю. Игнатов.

● Октябрь районидаги «Маданият» маҳалласи пенсионерлари ташаббуси билан Ленточная кўчасида 350 ўринли клуб, озиқ-овқат магазини ва медицина пункти учун бино қуришга киришилган эди. Ҳозир клубда турли темада лекция ва суҳбатлар ўтказиляпти, магазин харидорлар узоғини яқин қилди. Медпункт эса ишга туширилиш арафасида турипти.

Х. Тўйчиев.

КИЧКИНТОЙЛАРГА СОВҒА

Яқинда яна бир янги болалар ясли ва боғчаси комбинати фойдаланишга топширилди. Самарқанддарвоза кўчасининг Термиз проездида қурилган бу икки қаватли кўркам бинода пойтахт меҳнаткашларининг 280 нафар фарзанди тарбияланмоқда.

Ҳ. ТЎРАЕВ,
ишчи-мухбирлар университетининг тингловчиси.

УЗУМЛАР ОЛАМИДА

Ғани Муҳамедов — новчадан келган бир мўйсафид одам. Умрининг кўп йилларини соҳибкорликка бағишлаган. У Ўрта Осиё ўсимликшунослик илмий-текшириш институтининг тажриба станцияси коллекциясига киритилган узум навларини жуда яхши билади ва улар ҳақида батафсил ҳикоя қилиб беради.

— Бизнинг коллекциямизда тўққиз юздан ортиқ нав бор. Уларнинг кўпчилиги Ўрта Осиёда экиб ўстирилади. Франция, Италия, Испания, Португалия, Венгрия, Исроил, Австрия ва бошқа кўпгина мамлакатлардан келтирилган навлар ҳам бор. Станциянинг илмий ходимлари ҳар бир «меҳмон» навни кузатиб борадилар, чет элдан келтирилган қайси навлар Ўрта Осиёда яхши ўсиб, мўл ҳосил беришини аниқлайдилар. Станцияда ўн йиллаб кузатишлар олиб борилганидан кейингина колхоз-совхозлар учун кўчат ўстиришга киришилади.

Биз чет эллардан келтирилиб, Ўзбекистон иқлимига мослаштирилган узум навлари қанча эканлиги билан қизиқдик.

— Ҳозирча унчалик кўп эмас, — деди Муҳамедов, — мана, четдан келтирилган навларнинг бири...

Кўз ўнгимизда «Балоди» номли ток турибди. Узоқ Палестинада экиб ўстирилган бу нав ўзбек ерида яхши тутиб кетди. Унинг узуми жуда хуштаъм, сершарбат. Бу йил «Балоди»нинг қаламчаларидан кўчат етиштиришга киришилади.

Коллекциянинг гибрид навлар қўйилган бўлими кишида анча қизиқиш туғдиради. Бу навларнинг кўпчилигига ҳали ном ҳам берилмаган. Барча синовлар ўтказиб бўлингач, белгиланган стандартларнинг юксак талабларига мос келгани тақдирдагина уларга ном берилади. Шуни айтиш зарурки, Ўзбекистоннинг ва Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларнинг узуми ўзининг хуштаъмлиги, ширинлиги ва ҳосилдорлиги жиҳатидан чет элларнинг узумларидан анча юқори туради.

«Великан» билан танишамиз. Ишкомда ҳар бир боши учтўрт килограмм келадиган узумлар осилиб турибди. Уларнинг донаси йирик-йирик бўлиб, ҳар бир ғужум 16—18 граммлик тошни босади. «Гўзалқора» навли узум ҳам жуда ейишлик. У маҳаллий селекция навини Закавказьедан олиб келинган навга чатиштириш йўли билан яратилган бўлиб, Ўрта Осиё ерларида яхши ўсаяпти.

Ғани Муҳамедов бизга «Дўстлик» деб номланган яна бир узум навини кўрсатди. Бу ҳам жуда хуштаъм экан. Станция боғига индонезиялик меҳмонлар келишганида илмий ходимлар янги навга қандай ном бериш тўғрисида бир-бирлари билан маслаҳатлашиб турган эдилар. Шунда меҳмонлар бу навга «Дўстлик» деб ном бердилар.

«Волга—Дон» навли узумнинг ғужумлари йирик-йирик бўлиб, оғизга хуш ёқади. Ундан жаҳоннинг бир қанча мамлакатларига экспорт қилинадиган энг яхши майиз тайёрланади.

Петр ДОЛГОВ
(АПН).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҚАРДОШ СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ПОЛЬША

Бир томондан — Польша Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик министрлиги ва Польша Фанлар академияси, иккинчи томондан— СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги ва Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Фанлари академияси ўртасида 1966—1967 йилларда илмий техника ҳамкорлиги тўғрисида Варшавада протокол имзоланди.

Протоколда кенг тажриба алмашиш, ҳар икки мамлакат мутахассислари ва олимларини ўзаро командировкаларга юбориш, техника ҳужжатларини айирбошлаш кўзда тутилади. Шунингдек биргаликда илмий тадқиқотлар ўтказиш мўлжалланади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

Словакияда тоғдан оқиб тушадиган Ваг дарёсида учта гидроэлектростанция қуриш ишлари тугалланай деб қолди. Бу электростанциялар сўнгги 15 йил ичида ана шу жўшқин дарёда барпо этилаётган қудратли электростанциялар каскадининг сўнгги босқичлари бўлади. Бу йил «Микшова», «Гришов» ва «Повайска Бистрица» электростанциялари фойдаланишга топширилади. Ана шу электростанциялар ҳосил қиладиган энергиянинг анча қисми «Тинчлик» бирлашган энергетика системасиға қўшилади.

Каскаднинг учта сўнгги босқичи ишга туширилиши билан Ваг дарёсидаги электростанциялар ҳар йили 2 миллион киловатт соатдан ортиқ электр энергия ҳосил қиладиган бўлади.

МОНГОЛИЯ

Халқ Монголиясининг давлат хўжаликлари йил сайин мустаҳкамланмоқда.

Давлат хўжаликлари учинчи беш йиллик мобайнида 200 минг гектардан кўпроқ қўриқ ерларни ўзлаштириб, ўзларининг экин майдонларини 50 процентдан кўпроқ кенгайтирдилар. Ўтган йили ана шу хўжаликлардаги чорва молларнинг сони 1960 йилдагига қараганда 66 процентдан зиёд кўпайди.

Кейинги беш йиллик давомида давлат хўжаликлари дон етказиб беришни қарийб учдан бир баравар, сабзавот етиштиришни 37 процент, гўшт етиштиришни беш баравар кўпайтирдилар. Улар 1960 йилдагига қараганда икки баравардан зиёд жун тайёрламоқдалар (ТАСС).

ҚАҲРАМОН ВЬЕТНАМ КУРАШМОҚДА

ШИДДАТЛИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 27 январь. (ТАСС). Америка интервенциячиларининг Жанубий Вьетнамдаги йирик базалари бўлган Дананг ва Чулай районида озодлик армиясининг жангчилари билан АҚШ денгиз пиёда қисмларининг солдатлари ўртасида шиддатли жанглар теэтез рўй берадиган бўлиб қолди.

Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Сайгондан берган хабаридан маълум бўлишича, ватанпарварлар кеча Чулайдан 8 километр ғарби-шимолда Америка денгиз пиёдалари взводига оғир талафот етказганлар. Озодлик армиясининг жангчилари 27 январга ўтар кечаси бевосита база яқинида денгиз пиёдалари қисмининг соқчиларини қириб ташлаганлар.

Шу нарса маълум бўлдики, партизанлар сешанба куни Американинг Дананг ва Чулайдаги базаларини минометлардан ўққа тутганликлари натижасида америкалик солдатлардан кўпгина киши ярадор бўлган.

852 САМОЛЁТ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 27 январь. (ТАСС). ВИА агентлиги хабар беради. Вьетнам Демократик Республикасининг кеча осмон чегарасини бузиб ўтган Америка самолётини Куангбинь вилоятидаги қуролли кучлар уриб туширди.

Шундай қилиб, 1966 йил 26 январга қадар Вьетнам Демократик Республикаси тепасида уриб туширилган Америка самолётлари 852 тага етди.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ЗАРБАЛАРИ

ПАРИЖ, 27 январь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг жангчилари бугун Американинг Чулай базасидан 8 километр ғарби-шимолда Америка денгиз пиёда қўшинлари отрядига ҳужум қилдилар. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Сайгондан берган хабарида айтилишича, америкаликларга катта талафот етказилди.

ЖОСУСЛИК УЧИШЛАРИ

ХАНОЙ, 27 январь. (ТАСС). АҚШнинг 7-флотида ҳамда Жанубий Вьетнамдаги ва Таиланддаги базаларида жойлашган Америка самолётларидан анчаси 1966 йил 26 январда Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасини яна бузиб ўтиб, Куангбинь, Хатинь, Нгеан ва Шонла вилоятлари тепасида разведка қилиб учиб юрди, дейилади ВИА агентлигининг хабарида. Шу муносабат билан Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга норозилик мактуби йўллади.

ЖУДА КАТТА ЮТУҚ

ДЕҲЛИ, 27 январь. (ТАСС). Ҳиндистоннинг собиқ мудофаа министри, парламент аъзоси Кришна Менон кеча Бомбейда республика куни байрамига бағишлаб ўтказилган митингда нутқ сўзлаб, бундай деди: Тошкент Декларацияси Ҳиндистоннинг миллий манфаатларига мос бўлиб тушди. Халқ ва сиёсий партиялар бу Декларацияни амалга оширишда ҳукуматга ёрдам беришлари лозим.

Менон ўз нутқида Ҳиндистон билан Покистон ўртасида нормал муносабатларнинг тикланиши жуда катта ютуқ эканлигини уқтириб ўтди.

Кришна Менон Ҳиндистон билан Покистон Тошкент Декларациясининг шартларини бажаришга иккаласи ҳам жиддий муносабатда бўлаётганлигидан мамнун эканлигини билдирди. У, Ҳиндистон билан Покистон ўртасида бир фикрга келиш ишида Ҳиндистоннинг марҳум бош министри Л. Б. Шастрининг хизматларига юксак баҳо берди.

МУСТАМЛАКАЧИЛАР ТАЛАФОТИ

ДАКАР. 1965 йилнинг декабрь ойи давомида Португалия Гвинеяси ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги Африка партиясининг жангчилари душманнинг бир қанча бўлинмаларини йўқ қилдилар ва жуда кўп солдатларини асир қилиб олдилар, дейилади ана шу партия бош секретариатининг бу ерда эълон қилинган ахборотида.

ТУРКИЯДА СУВ ТОШҚИНИ

АНҚАРА, 27 январь. (ТАСС). Шу кунларда Туркиянинг марказий районларида катта офат рўй берди. Кўп кунлардан бери ёғаётган сел натижасида кучли тошқин бўлди. Ўнлаб қишлоқларни сув босди. Тошқин Киршаҳарда айниқса кўп иморатларни вайрон қилди. Матбуот хабарларида айтилишича, Марказий Анатолиядаги бу шаҳардаги бир мингдан кўпроқ бинони сув оқизиб кетди ёки шикастлантирди.

ЯПОНИЯ. Нагасаки — катта кемасозлик корхоналари ва савдо кварталлари, ҳашаматли саройлар ва камбағаллар яшайдиган пастак уйлар шаҳри. Суратларда: (чапда) шаҳарнинг марказий кўчаларидан бири. Унгда эса шаҳар канали қирғоғидаги камбағаллар яшайдиган квартал.

Ю. Муравин фотоси., ТАСС фотохроникаси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

29 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Чиполлино** (болалар учун мультфильм), 17.45 — **Телевизион янгиликлар,** 18.00 — **Бир голга йўл** (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 18.20 — **Телевизион янгиликлар,** 18.35 — **Ғазалхон ёшлар** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 19.35 — **Эстрада концерти, 20.15 — Чет эл кинохроникаси ва Гамлет** номли бадиий фильмнинг 1-серияси.

21.40 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.45 — **Навоий лирикаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/I да **Дон-Жуан,** 30/I да кундуз **Севилья сартароши,** кечқурун **Зулматдан зиё.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/I да **Уғирланган умр,** 30/I да кундуз **Насриддин саргузаштлари,** кечқурун **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/I да **Зуҳранинг мактублари,** 30/I да кундуз ва кечқурун **Ота ўғли.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Владимир Борисов** ва **«Юность» коллективининг сўнгги гастроллари.**

КИНО

Тун қоронғисида (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Шунақаси ҳам бўлади — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 9-45 минутда).

Бу телба дунё — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 3, кеч 6-15 ва 9-15 минутда).

Пушчик Прагага боради — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

Балли, ҳамшира! — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, кеч 6 ва 8 да.).

Деҳқонлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

30 январь эрталаб соат 10 да, Марказий лекторий биносида («Правда Востока» кўчаси, 4-уй).

Тошкент шаҳрининг бошланғич коллективларга кирмаган

ОВЧИ ВА БАЛИҚЧИЛАРИ ЙИҒИНИ

БЎЛАДИ.

Тошкент область овчилар жамияти правлениеси овчи ва балиқчиларнинг ўз вақтида (овчилик билетлари билан) етиб келишларини сўрайди.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланади

30 январда

ПРЕМЬЕРА

Рашид Ҳамроев музикаси

Зулматдан зиё

3 пардали опера.

Туроб Тўла либреттоси (**Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романи** асосида)

Дирижёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Ф. Шамсиддинов,** постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **М. Муҳамедов,** хормейстерлар — **Л. Шамшин, С. Шодмонов,** постановкачи-режиссёр ССР халқ рассоми **М. Мусаев,** рақсларни саҳнага қўювчи— СССР халқ артисти **М. Турғунбоева.**

Спектакль кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

30 январда

Уйғун ва **Иззат Султон** асари

600-спектакль

АЛИШЕР НАВОИЙ

5 пардали тарихий драма.

Режиссёр—Ўзбекистон ССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати **Маннон Уйғур,** рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Давлат мукофоти лауреати **С. М. Миленин,** композитор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **М. Бурҳонов,** режиссёр ассистенти — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Н. Алиева.**

Алишер Навоий ролида — СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати **Олим Хўжаев.**

Спектакль кеч соат 7 да бошланади.

ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

«УЗОПТБАКАЛЕЯ» ТОШКЕНТ УЛГУРЖИ САВДО БАЗАСИ

хўжалик эҳтиёжлари учун 50—100 килограмм сиғишли **жут ва каноп-жут**

ҚОПЛАР СОТАДИ

(донаси 19 тийиндан)

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-72, Ленин район, Куйбишев шоссе, 1-переулок, 152-уй.

Шунақаси ҳам бўлади

«ЧЕВАР ҚУШЛАР»

Ҳайвонларнинг, кўр сичқон, қундуз ва балиқларнинг уя қуриши, қушларнинг турли-туман инлар, чумоли ва қирчумолиларнинг мураккаб «иншоотлар» ясаши бизга маълум. Бу ҳайвонлардаги қуриш инстинктидан ҳайратга келамиз. Баъзи бирлар сут эмизувчилар, қушлар, ҳашаротлар ўз уяларини қуриш учун жой, материал ва улар фойдаланадиган усулларни қўллашда фақат инстинкт билангина эмас, балки ақл билан ҳам иш кўрадилар, деб ишонишлари мумкин. Лекин ҳайвонлар ўзлари учун ин қуришда бошқача усулдан ҳам фойдаланар эканлар.

Мана, узун думли «чевар» қушнинг уяси. У ердан унча баланд бўлмаган жойда, катта баргли ўсимлик шохида жойлашган. Бу қуш ёнма-ён осилиб турган иккита йирик, қаттиқ баргни танлаб, уларнинг учларини бир-бирига тортади ва узун, ўткир тумшуғи билан худди игна сингари барг учларини тешади. Қушнинг серҳаракат панжалари бу ишда унга ёрдам беради.

Сўнгра қуш қаердадир топиб олган ип ёки ўзи пахтадан пиширган ипни тумшуғида олиб келади, Ҳалиги баргларнинг четини тешиб аввал бир баргдан, сўнгра иккинчисидан ип ўтказади ва ипнинг икки томонини тортиб қўяди. Шундай қилиб, битта қавиқ тайёр. Шундан сўнг бирин-кетин иккинчи ва учинчи қавиқлар тикилади ва барглар пастидан то юқорисигача шу усул билан тикиб чиқилади. Чевар қуш ана шу жуда нозик ишни усталик билан бажаради ва уя қуришни тугаллайди.

ҚОРОВУЛ ПАРРАНДАЛАР

Шотландиядаги заводлардан бирининг маъмурияти яқинда қоровул вазифасини бажарадиган 70 та ғоз сотиб олди. Виски тўлдирилган бочкалар тахлаб қўйилган катта омборда бирон бегона киши пайдо бўлса, ғозлар даҳшатли шовқин кўтаришади. Бундай қоровулларни боқиш ҳам фойдали. Негаки, ғозлар спиртли ичимлик истеъмол қилмайди.

Австралиядаги бир фирмада эса Ватсон лақабли уч яшар туяқуш икки овчарка ит ўрнида қўй подасини пойлаб туради. Ўткир кўз ва илдам қадамли бу туяқушнинг бўйи 1 метру 28 сантиметр бўлиб подачиларнинг ёрдамчиси саналади.

Жанубий Африка фермерлари эса турналар оиласига кирадиган агами деган паррандани ўзларига «дастёр» қилиб олишган. Бу қушни ўргатиш қийин иш эмас. У худди ит сингари одам чақирса югуриб келади. Оёқлари узун агами ҳовлида савлат тўкиб юриб тартибни кузатади. Уришаётган хўрозларни ажратиб қўяди, қўшниларнинг товуқларини ҳайдайди, даладан дон йиғиб келиб товуқларни боқади. Баъзан ҳиндилар уни ит ўрнига овга ҳам олиб чиқадилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши — 25811, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р 06097. ИНДЕКС 64969 Г—1041.